

NAS

DROGA
PORTOROŽ

INTERNAIZDAJA Poštinska plačana pri pošti
NAŠ GLAS izdaja družba DROGA d.d. Glasilo vsebuje uredu
Lilijana Ivanek - Pečar. Fotografija Jadran Rusjan, Barčane 14
6200 Portorož-Portorose 6000 KOPER
Damjana Poberaj. Tisk tiskarna VeK Koper, v nakladi 100
brezplačno. Po mnenju Urada vlade za informiranje št. 4/3-12-1
GLAS med proizvode, za katere se plačuje 5 % davka
RECIKLIRANEM PAPIRJU.

BROLO I
SREČKA VILHARJA
OSREDNJA KNJIZNICA

GLAS

Ne dovoli, da bi bili člani tvoje družine tako zaposleni, da ne bi mogli vsaj enkrat na dan skupaj obedovati!

H. Jackson Brown jr.

Šele pred tremi, štirimi tedni so poletele proti jugu zadnje jate škorcev. Njihovo slovo od doma je vsakokrat glasno, da je kaj. Včasih iz drevesnih krošenj, kjer se zbirajo, listje kar frči – kot ob sunkih jesenske burje. Morate se nasmehnuti temu veselemu direndaju, zlepa se ga ne naveličate opazovati. Ko se razgrajaška družina končno odloči in se dvigne, ko še nekajkrat zakroži ter se nato zgubi za hribom ali utone v nizkih oblakih, tedaj začutite v prsih rahel zbodljivaj. Obide vas, da bi naslonili glavo v dlan in se predali lepim, otožnim mislim. Ali pa si želite, da bi se razmaknila obzorja, da bi mogli s pogledom slediti letu ptic, dokler se ne bi znočilo. Kdo ve, če niso bile prav ptice tiste, ki so pred dawnimi stoletji zganile v človeku speča, nejasna hrepenenja po daljavah? Morda so vse druge teorije o začetkih in vzrokih preseljevanja narodov napačne...

Nagon odhajanja v prijaznejše razmere in nagon vračanja tja, od koder smo se umaknili – ti dve gibali nas imata v oblasti, ne glede na nove zakonitosti življenja, kakršnega sta nam ustvarili tehnika in informatika. Zapustiti dom, odkrivati svet, nato pa se vrniti in se umiriti ob starih, znanih stvareh, ki so zvesto čakale – kakšen bi bil svet brez teh odhajanj in vračanj? Včasih jih ločujejo samo dnevi, včasih dolga leta, večinoma pa le nekaj ur. Vsak odhod, tudi za čisto malo časa, je pustolovščina in vsaka vrnitev je pomirjujoča tolažba. Tam zunaj delati, ustvariti nekaj dobrega, početi morda nenavadne stvari, doma pa uživati v nedotakljivosti lastnega, svetu neznanega bistva, se smejati, jokati brez prič, sovražiti in hrepeneti.

Izguba doma je neizmerna krivica; hujša je samo še tista, ko majhen otrok zgubi mater. Doma pa ne zgbimo samo med vojno ali ob potresu, zgbimo ga tudi, kadar se vanj naselita hlad nestrpnosti in naveličanosti. Ali znamo obdržati stvari, o katerih mislimo, da so samoumevne in da se nam ni treba boriti zanje? Ali se znamo pri delu za hip ustaviti in (za ceno čisto malo manj sijajnih uspehov) prihraniti kanček energije, potrebne za to, da bo pri nas doma toplo in prijetno?

Spomladi se bodo vrnilo škorci in druge selivke. Lepo jih bo spet gledati, kako se bodo trudili okrog svojih gnezd. Bolj ko razmišljam o tem, bolj mi postaja jasno: tole z gnezd, brlogi in domovi je Narava zares dobro izpeljala!

Sonja POŽAR

Foto: Jadran RUSJAN

CELOVITO OBVLADOVANJE KAKOVOSTI

REZULTATI ANKETE NA TEMO TEDEN KAKOVOSTI

Na pobudo Slovenskega združenja za kakovost smo se letos v Drogi odločili, da opozorimo na teden kakovosti, ki je potekal od 8. do 14. novembra letos, z anketo, ki ste jo vsi zaposleni prejeli ob izplačilu osebnega dohodka v oktobru.

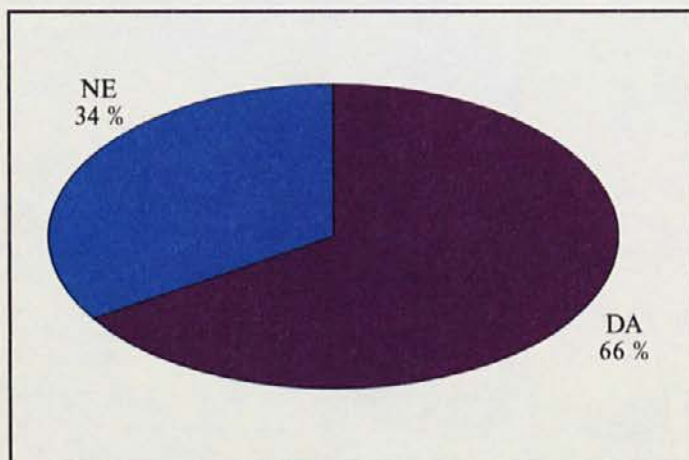
V anketi smo vam postavili nekaj vprašanj o seznanjenosti s potekom akcije "Evropski teden kakovosti v Sloveniji", o vaših predlogih za izboljšanje kakovosti, o tem, kdo je odgovoren za kakovost lastnega dela. Želeli smo tudi spoznati starost in izobrazbo anketirancev.

Prijetno smo bili presenečeni, ko smo ugotovili, da je bilo vrnjenih dobrih 28% anket, kar je po statističnih podatkih precej visok odstotek.

Na kratko vam bom predstavila rezultate analize, ki so jo pripravili v kadrovski službi.

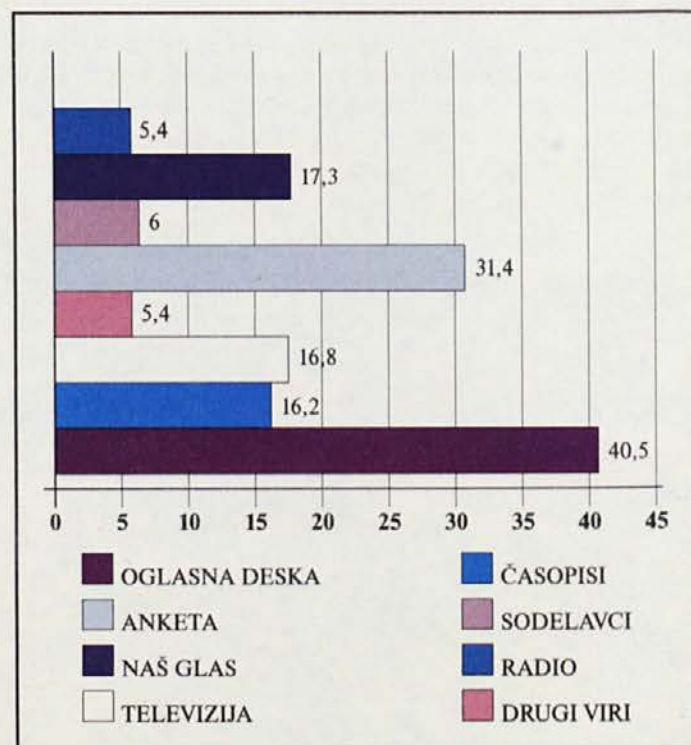
Pri preverjanju naše seznanjenosti s potekom akcije "Evropski teden kakovosti v Sloveniji" smo ugotovili, da sta dve tretjini (66%) anketirancev seznanjeni s to akcijo. Med sredstvi obveščanja prevladujejo plakat na oglasni deski, informacije iz glasila Naš glas in javna občila (dnevno časopisje, TV,...) Na vprašanje, "Ali veste za teden kakovosti v Sloveniji (od 8. do 14. 11. 1999)?", ste odgovorili tako:

ODGOVOR	ŠT. ODG.
a) DA	122
b) NE	63

Na vprašanje, "Kje ste to zasledili?" pa:

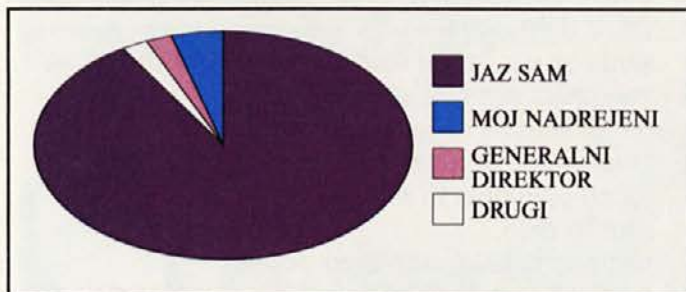
ODGOVOR	ŠT. ODG.
a) PLAKAT NA OGLASNI DESKI	75
b) V DNEVNEM ČASOPISJU	30
c) NA TELEVIZIJI	31
d) PO RADIU	10
e) S TO ANKETO	58
f) SO DELAVCI SO MI POVEDALI	15
g) V NAŠEM GLASU	32
h) DRUGJE	10

Pri vprašanju, "Kdo je odgovoren za kakovost lastnega dela", smo ugotovili, da se skoraj vsi anketiranci (93%) zavedamo, da je kakovost našega dela odvisna od nas samih, le majhno število je to odgovornost preložilo na svoje nadrejene (4%), na generalnega direktorja (1,5%) oz. na druge (1,5%).

CELOVITO OBVLADOVANJE KAKOVOSTI

ODGOVOR	ŠT. ODG.
a) MOJ NADREJENI	7
b) JAZ SAM	172
c) GENERALNI DIREKTOR	3
d) MOJI SODELAVCI	-
e) DRUGI	3

Med predlogi za izboljšanje kakovosti izstopa ekonomski dejavnik oz. odgovor "boljša stimulacija, višje plače", sledita mu odgovora, ki poudarjata boljši odnos med zaposlenimi ter več posluha s strani

nadrejenih. Na vprašanje *Vaš predlog za izboljšanje kakovosti?* ste odgovorili tako:

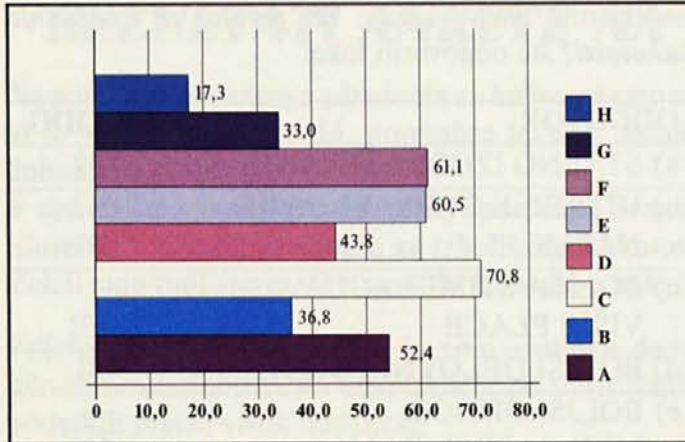
ODGOVOR	ŠT. ODG.
a) STALNO IZOBRAŽEVANJE	97
b) HITREJŠE ODPRAVLJANJE NAPAK	68
c) BOLJŠA STIMULACIJA, VIŠJE PLAČE	131
d) BOLJŠI DELOVNI POGOJI	81
e) BOLJŠI ODNOS MED ZAPOSLENIMI	112
f) DA BI NADREJENI ZNALI PRISLUHNITI ZAPOSLENIM, DA BI IMELI VEČ ČASA ZA POGOVOR	113
g) UVEDBA NAGRADE ZA KAKOVOST ZA DELAVCE DROGE	61
h) VAŠ PREDLOG	32

Iz bogate istrske kulturne dediščine: Tonina hiša v Sv. Petru

Foto: Jadran RUSJAN

CELOVITO OBVLADOVANJE KAKOVOSTI

Tudi v rubriki *Vaš predlog*, v katero smo sami vpisovali predloge, je bilo zaznati veliko mero kritike na račun nadrejenih v smislu večje objektivnosti, discipliniranosti in večjega nadzora. Ta vidik bomo v prihodnje še posebno preučili. Sicer pa se je pokazalo, da so bili navedeni predlogi v anketi kar dobro izbrani, saj ste velikokrat obkrožili vse opcije. V rubriki *"Vaš predlog"* so se pojavljali naslednji predlogi:

- več posluha za predlagane izboljšave na področju varstva pri delu in zdravstvenega varstva,

- boljše merilne naprave oz. zamenjava starih tehtnic na uteži z novimi,
- stalna usklajenost enot s standardi kakovosti ISO 9000- ne le v fazi presoje kakovosti,
- večja discipliniranost s strani nadrejenih,
- objektivnost nadrejenih oz. za vse enaka pravila-brez privilegijev,
- razvoj preventivne za preprečevanju napak,
- boljše sodelovanje med posameznimi službami znotraj podjetja,
- sankcije oz. boljše nagrajevanje in kaznovanje,
- večji nadzor vodij izmene,
- poistovetenje delavca s podjetjem,
- zmanjšanje delovne sile,
- točen opis dela in nalog,
- timsko delo,
- promocija kakovosti med delavci

V zadnjem delu ankete pa smo zbirali podatke o starosti in izobrazbeni strukturi anketirancev. Odgovorilo je največ delavcev v starostni skupini od 31 do 40 let, sledijo jim od 41 do 50 let ter od 21 do 30 let oz. od 51 do 60 let.

V izobrazbeni strukturi prevladuje srednja izobrazba, sledita poklicna in visoka izobrazba ter višja in osnovna šola. Zelo nizek je odstotek najnižje izobrazbe (nedokončana osnovna šola) in najvišje izobrazbe (magisterij in doktorat), ki predstavljata vsak le po 1% anketirancev.

Starostna struktura

ODGOVOR	ŠT. ODG.
a) 15 - 20 let	1
b) 21 - 30 let	37
c) 31 - 40 let	69
d) 41 - 50 let	58
e) 51 - 60 let	20
f) nad 60 let	-

Izobrazbena struktura

ODGOVOR	ŠT. ODG.
a) NEDOKONČANA OŠ	2
b) OŠ	26
c) POKLICNA	40
d) SREDNJA	66
e) VIŠJA	20
f) VISOKA	29
g) MAGISTERIJ	1
h) DOKTORAT	1

Še enkrat hvala za sodelovanje, saj ste nam z zadostnim številom vrnjenih anket omogočili bolj realno obdelavo podatkov iz ankete.

Damjana POBERAJ

Foto: Jadran RUSJAN

CELOVITO OBVLADOVANJE KAKOVOSTI

Srečanje notranjih presojevalcev Droge in Fructala d.d.

V sredo, 20. 10. 1999, se je skupina notranjih presojevalcev Droge udeležila srečanja z notranjimi presojevalci Fructala v Ajdovščini (ena skupina Droginih presojevalcev se je družila z notranjimi presojevalci MIP-a, op.p.). Srečanje je potekalo nekako po zastavljenem programu z manjšimi spremembami, saj je istega dne pri njih potekala tudi presoja s strani predstavnikov iz Ukrajine.

Gostje in gostitelji

Začetek je bil v znamenju predstavitve podjetja Fructal d.d., ki se med vsemi drugimi priznanji, nagradami in uspehi ponaša tudi z nagrado "Ženskam prijazno podjetje". Splošni predstavitvi podjetja je sledila predstavitev sistema kakovosti (prvič certificiran leta 1995), s poudarkom na načinu izvajanja notranjih presoj. Tu bi kot zanimivost omenila, da v zadnji fazi notranje presoje (na obrazcu) opredelijo tudi nagrado oziroma kazenske točke presojanecem (kar se pokaže pri plači), presojevalci pa nagrado za notranjo presojo dobijo v obliki enodnevnega izobraževanja.

Nadaljevanje je potekalo v obliki pogovora o zahtevah nekaterih točk standarda in sicer:

4.3. Pregled pogodb

4.5. Obvladovanje zunanje dokumentacije

4.19. Reševanje reklamacij

V zvezi s **pregledom pogodb** smo ugotovili, da so v Fructalu precej bolj natančni, saj je zapis o pregledu pogodbe priloga prav vsaki pogodbi (posebni ali tipski), pristojnosti glede pregleda pa so odvisne od vrste pogodbe. Vsako pogodbo podpišeta dva podpisnika in sicer vsako stran v pogodbi. Original pogodbe arhivira pravna služba, arhivira pa se tudi v strokovni službi (odvisno od pogodbe). Število izvodov ni predpisano, original kopirajo po potrebi. Za enkratne posle pa enako kot v Drogi ne pripravljajo pogodb.

Predmet pogovora na temo **obvladovanje zunanje dokumentacije** je bilo predvsem pridobivanje pravilni-

kov in drugih informacij, potrebnih pri prevodu in prilagajanju deklaracije na izdelkih za izvoz. Obe stranema so skupne težave, na katere pri tem naletimo, saj je pridobivanje uradnih zahtev težka naloga, še posebno, če se informacije iščejo izven držav EU. V Fructalu je za zbiranje teh zahtev zadolžena komercialna oziroma izvozna služba, prejete pravilnike pa obravnavajo kot dokumente zunanjega izvora. V zvezi z **reševanjem reklamacij** ima Fructal podobne izkušnje kot mi. Reklamacije delijo na kakovostne in količinske oziroma tudi reklamacije uslug, vendar

teh ne obravnavajo posebej. Letno imajo reklamacij za 0,1% vrednosti glede na realizacijo. Kot zanimivost naj omenim še to, da prakticirajo osebni obisk predstavnika podjetja na domu stranke, ki je reklamirala njihove izdelke.

Sledil je ogled proizvodnje. Ogleдали smo si le tiste dele, v katerih proizvodnja ni potekala, v oddelke, kjer proizvodnja poteka, pa običajno ne vodijo gostov. Vseeno je bil splošen vtis, da pospešeno posodablajo stroje, naprave in prostore v skladu z vsemi sodobnimi zahtevami in smernicami. Po svojem videnju bi njihovo proizvodnjo razdelila nekako takole: pasterizirani sokovi - hladno aseptično polnjenje v tetra brik embalažo, pasterizirani sokovi - toplo

CELOVITO OBVLADOVANJE KAKOVOSTI

polnjenje v stekleno embalažo (sem bi uvrstila tudi sokove Frutek), sterilizirane kaše Frutek, sadne pulpe in rezine.

Po kosilu smo nadaljevali srečanje po programu in sicer smo predstavili Drogo in Drogin sistem kakovosti ter se pogovarjali o standardu, ki se nanaša na razvoj.

Za nas je bilo zanimivo predvsem reševanje problema validacije izdelka, ko je že na trgu (povratna informacija s trga). Fructal namreč v Sloveniji in tudi v tujini mesečno organizira degustacije, ki niso le promocijske narave, temveč vodja degustacije hkrati na posebnem obzoru zbira vse morebitne pripombe degustatorjev. Drugačen kot pri nas je tudi način zbiranja novih idej, saj le-te zberejo enkrat letno in sicer v marketingu. Opozorilo o zbiranju idej in predstavitev le-teh objavijo v internem glasilu.

Takole je izgledala presoja sokov

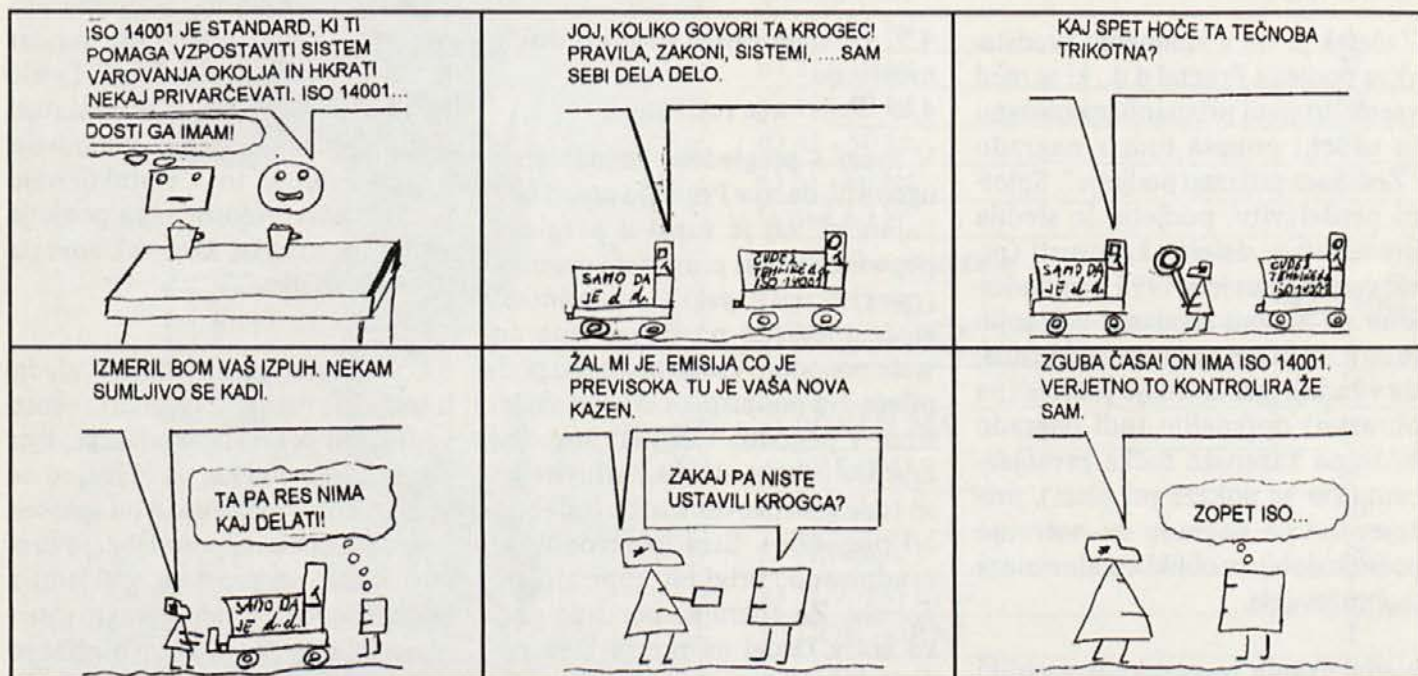
V splošnem delu pogovora smo govorili tudi o sledljivosti, pa o črtnih kodah, označevanju oziroma deklariranju izdelkov in še o marsičem.

Za zaključek srečanja so nam v Fructalu pripravili še degustacijo nekate-

rih njihovih izdelkov, nato pa smo se z obljubo, da nam vrnejo obisk v novi tovarni, in polni vtisov s srečanja s prijaznimi fructalovci, predvsem pa fructalovkami, poslovili.

Andreja ŠKAFAR

NOVE AVANTURE FRFRASTEGA KVADRATKA IN PODJETNEGA KROGCA

Glavni igralci: KROGEC - lastnik firme "ČUDEŽ TEHNIKE d.d.", ki ima standard ISO - 14001
 KVADRATEK - lastnik firme "SAMO DA JE d.d.", ki nima ISO standarda - 14001
 Stranski igralec: POLICAJ (TRIKOTNIK) z imenom "TAKO PA NE GRE"

SE NADALJUJE...

Tekst in risba Vasja REBEC

DROGA d.o.o. BUJE**KDOR JE USPEŠEN KLJUB TEŽKI SITUACIJI,
JE DVAKRAT USPEŠEN**

V prejšnji – oktobrski – številki glasila smo lahko prečitali zelo vzpodbudne podatke o poslovanju Droginega hčerinskega podjetja na Hrvaškem, družbe Droga d.o.o. Buje in sicer od leta 1996 pa do danes. Tabele kažejo nezadržno rast prodaje v tem obdobju (kar za 41%, če se spominjate). Ker Hrvaško še zmeraj, bolj ali manj, preplavljajo valovi takih in drugačnih kriz, smo v uredništvu pomislili, da bi bilo zanimivo izvedeti še kaj več o tem, kako jim to uspeva in kaj natanko se skriva za sicer zavidljivimi, a suhoparnimi številkami.

Gospod Josip Štader, direktor

Konec oktobra je bila na sedežu družbe v Bujah letošnja tretja redna poslovna konferenca, na kateri (poleg uprave družbe ter uprave matične družbe Droge d.d. Portorož) vsakokrat sodelujejo tudi trgovski predstavniki (potniki). Trenutek se nam je zdel več kot primeren za odkrivanje zakulisja številčnih tabel, pa smo se kratkomalo sami povabili v Buje prav na tisti dan. Seveda so nas sprejeli gostoljubno kot zmeraj. Direktor družbe, gospod JOSIP ŠTADER, nam je povedal, da sklicujejo poslovno konferenco trikrat letno: januarjska je namenjena planu prodaje in poslovanja; v aprilu ali maju ocenijo poslovanje v prvem kvartalu in se dogovorijo za strategijo v poletnih mesecih; oktobra sledita ocena preteklega obdobja tekočega poslovnega leta in dogovor glede plana in poslovnih akcij za četrti kvartal.

Zatem smo postavili nekoliko "osebno" vprašanje: "Majhen kolektiv ste, trenutno 34 zaposlenih; je to lahko prednost ali pomanjkljivost pri medsebojnih odnosih?"

"To je vsekakor izjemna komparativna prednost," je odvrnil gospod Štader. "Imamo manjše fiksne stroške, enostavneje pridemo do vseh odločitev, saj smo zmeraj nekako drug drugemu dosegljivi in če se kaj zatakne, takoj opazimo, kje se je to zgodilo. Istočasno pa smo del velike, močne družine in uspešno poslujemo na teritoriju, ki je približno trikrat večji od Slovenije."

In potem seveda ključno vprašanje: "Sodeč po tabelah, objavljenih v prejšnji številki Droginega glasila, prodaja, prihodki in dobiček rastejo. V čem je skrivnost tega uspeha, ko pa vemo, da sta kupna in plačilna moč hrvaških kupcev (tako pod-

jetij kot ostalih potrošnikov) izredno slabi? Kakšna je pri tem vloga asortimana, kakšna reklame?" Gospod Štader je pojasnil:

"Ko sem leta 1996 prišel v to firmo, je bila silno neurejena, tako interno kot s stališča pozicije na trgu. Med imidžem Droge d.d. in stanjem pri nas je bilo preveliko nesorazmerje. Tri leta smo izjemno trdo garali, naredili kadrovske spremembe, kljub devalvaciji obdržali stabilne cene (kar je bila tedaj na Hrvaškem redkost), povečali smo marketinške aktivnosti in se odločili za čim pogostejše osebne kontakte s kupci; naj dodam, da gre pri tem za osebne obiske vodstva Droge d.o.o. Buje pri kupcih, saj je to v teh razmerah ne samo primerno temveč tudi nujno. Skratka, bila je prava mobilizacija vseh zaposlenih in to obdobje so zaznamovali izjemni napor. Naredili

Na sliki, ki je pred vami in sliki na naslednji strani, od leve proti desni: vodji področij g. Mihailo Nikolić in g. Marko Biondić; potniki g. Ivan Topolnjak, g. Marjan Olica, g. Robert Đuran, g. Slavko Boškić, g. Janez Turk, g. Marjan Tomac, g. Boris Pavić in direktor g. Josip Štader

DROGA d.o.o. BUJE

smo selekcijo kupcev (pač glede na znana tveganja, prisotna na Hrvaškem) in - na podlagi zelo podrobnih analiz - nam je uspelo narediti večji promet z manjšim številom kupcev. Vzporedno smo izboljšali informatiko in uredili skladišča. Pri

tem smo imeli popolno podporo vodstva matične družbe in njene izvozne službe (hitra priprava blaga in točne dostave). Ena od strateških potez, ki je na začetku naletela na določeno mero zadržanosti, skoraj nezaupanja, je bila prazarna v Bu-

jah. Nazadnje pa je ne samo povečala prodajo, marveč je tudi prispevala k temu, da je hrvaški trg spoznal ter sprejel družbo Droga d.o.o. Buje; do tega trenutka tudi povsem opravičuje svoj obstoj.

V času petletne vojne v državi je hrvaški trg nekako pozabil na celoten asortiman Droge Portorož in le s pomočjo velikih naporov in marketinških promocij smo hrvaškim potrošnikom osvežili spomin ter jim dali vedeti, da Droga niso samo kava in kumarice ampak tudi kaj več. Uspelo nam je ponovno postaviti na police precej Droginih izdelkov, paleta trženja pa bi radi razširili tudi na druge. Pri nekaterih izdelkih se srečujemo z evropskimi velikani (n.pr. pri corn flakes), zato je potrebno trdo delo, korak za korakom. Uspelo pa nam je že, da pokrivamo 55-60% Droginega izvoza (razen

Foto: Jadran RUSJAN

DROGA d.o.o. BUJE

kave in paštete). Potrebna bi bila reklama, vendar tu naletimo na premoč neposredne konkurence (Pliva, Franck, Podravka), ki imajo že dolga leta izredno močan marketinški budžet, naša sredstva, namenjena oglaševanju, pa so dokaj omejena. Poslužujemo se v glavnem jumbo plakatov, merchandisinga, oglasov preko radijskih valov in pri tem želimo doseči kakovostno maksimalno informiranje potrošnikov. V nasprotju z dosedanjimi navadami pa so degustacije izgubile svoj pomen, so nekako 'out of time' in jih opušča celo pionir degustacij, Podravka. "

"Gospod Štader, ste v Drogi d.o.o. Buje kdaj razmišljali o re-exportu? Bi lahko pomagal premostiti kakšno težavno obdobje, katerega bi utegnile povzročiti razmere na Hrvaškem?"

"Na to nismo niti pomislili, ker je že Droga Portorož dovolj dobro organizirala izvoz na nekatera tržišča nekdanje Jugoslavije."

"Govori se o maloobmejnem prometu med Slovenijo in Hrvaško," smo vrtali dalje. "Kaj bi to pomenilo za Drogo Buje oziroma za vaše celotno poslovanje?"

"DDV je na Hrvaškem zelo visok, mejni pasovi imajo precejšen odliv (v Slovenijo in na Madžarsko), povsod se srečujemo z nakupi v sosednjih državah in to je stvarnost, s katero živimo. Če bo zares prišlo do podpisa o maloobmejnem blagovnem prometu, bo to nam samo v prid," je pojasnil direktor Štader.

"Se vam zdi, da je dovolj razlogov za optimizem glede doseganja ciljev Droge Buje?"

"Na Hrvaškem, pa tudi v Evropi, je čutiti psihozo pričakovanja političnih sprememb ob volitvah, napovedanih za konec leta 1999. Med ljudmi prevladuje pesimizem. Ocenjujem, da bo nezadovoljstvo še naraščalo, družbeni proizvod in kupna moč bosta padla, prišlo bo do stečajev bank, do inflacije in deval-

vacije. Kljub temu pa smo v podjetju optimisti, saj imamo določene primerjalne prednosti, ki nam lahko omogočijo nadaljevanje postopne rasti, četudi bo sprva neopazna."

In še vprašanje za posladek:

"Kako ocenjujete imidž Droge na hrvaškem trgu?"

"Agencija za raziskavo javnega mnenja je naredila analizo imidža slovenskih podjetij na hrvaškem trgu; no, ali moram povedati, ali pa ste že uganili, da je analiza prikazala Drogo v samem vrhu? V Drogi Buje ima hrvaški trg zanesljivega, resnega partnerja, korektnega in vrednega popolnega zaupanja," je končal gospod Štader.

Medtem so se že začeli počasi vračati s polurnega odmora ostali udeleženci konference - gospoda NIKOLIČ in BIONDIĆ ter potniki. Stekel je klepet, padali so duhoviti dovtipi in čutiti je bilo sproščeno vzdušje. Ker so ponavadi prav potniki oziroma (kot jih danes imenujemo) trgovski predstavniki tisti, ki ob vsaki spremembi asortimana (dobri ali slabi) prvi in najbolj neposredno čutijo reakcijo trgovcev in potrošnikov, smo želeli slišati tudi njihovo besedo. Žal je čas že malo priganjal in gospod Štader je predlagal, naj bi se pogovorili samo z najstarejšim in najmlajšim med njimi.

Prvi je bil gospod MARJAN TOMAC. Gospod Štader ga je imenoval "doyen (starosta - op.p.) Droginih potnikov". Gospod Tomac s svojimi več kot tridesetimi leti vestnega dela to ime gotovo zasluži. Njegov teren je Slavonija - vključno z Osijekom in drugimi mesti - kjer je med vojno na Hrvaškem doživel na svojih poteh nekaj prav srhljivih srečanj s sovražnikom. S svojim mirnim, prijaznim nastopom ter z bogatimi izkušnjami zbuja spoštovanje stanovskih tovarišev. Drugi je bil gospod ROBERT ĐURAN, za-

Gospod Marjan Tomac

poslen v Drogi šele dobrega pol leta. Ta simpatični, dinamični mladenič vrši prodajo na področju Zagreba. Na naša vprašanja pa sta odgovarjala takole.

Naš glas: Je spomin na nekdanjo Drogo Portorož še živ med trgovci oziroma kako so vas sprejeli mlajši trgovci, ki niso obremenjeni z nekdanjimi časi?

G. Tomac: Drogo obravnavajo kot bi bila domače, hrvaško podjetje. Toliko let smo sodelovali, da bi skoraj težko bilo drugače. Mlajši trgovci so ta odnos nekako podedovali od starejših in torej med obojimi skoraj ni razlike v odnosu do Droge.

G. Đuran: Tudi na mojem terenu se obnašajo do Droge, kot da je tam prisotna že sto let. Vidi se, da so jo vsi poznali in jo od nekdanj uvrščali med najbolj priljubljene dobavitelje. S svojo kakovostjo si je priborila zelo stabilno pozicijo.

Naš glas: Še zmeraj ste potniki tisti, ki najbolj neposredno spremljate dogajanja na končnem cilju izdelka, to je v prodajalnah. Kaj opazate na svojih terenih? So trgovci in potrošniki z Drogo zadovoljni? Kaj bi spremenili? Kaj jim ne ugaja in kaj pohvalijo?

DROGA d.o.o. BUJE

G. Tomac: To, kar brez izjeme vsi sprejemajo in pohvalijo, je kakovost izdelkov. Trgovci se tudi večjih količin ne otepajo in do danes po tej plati nisem imel težav. Malo bolj so nasršeni okrog cen, kar pa se dogaja povsod.

Gospod Robert Đuran

G. Đuran: Trgovci cenijo izdelke, katerih blagovna znamka je hitro razpoznavna, saj dobro vedo, da se tudi potrošnik v veliki trgovini lažje orientira med izdelki, katere že pozna in jih torej hitro najde. Trgovci sami pa bi seveda želeli tudi boljše pogoje pri nakupu.

Naš glas: Kateri Drogin proizvod je po vaši oceni najbolj priljubljen na terenu, kjer tržite vi?

G. Tomac: Potrošnje izdelkov običajno narekujejo prehrabne navade prebivalstva, včasih tudi letni čas. Tako je v "mojih" krajih zelo popularen hren, sledijo čaji in začimbe oziroma dišavnice. V prodajalnah, posebno večjih, je prisoten celoten asortiman in opažam, da kupci radi posegajo tudi po drugih izdelkih.

G. Đuran: Opažam večjo potrošnjo določenih blagovnih znamk napram preostalim blagovnim znamkam. Tako je priljubljen Maestro, kjer je močan predstavnik hren, pa Barcaffè

Vesela damska ekipa: Albina Stocovaz, Nada Rakič, Luiza Maružin, Vesna Tomac, Vesna Uzelac in Milena Bučič

in čaji. Potrošnik si očitno zapomni včasih bolj znamko kot proizvajalca.

Naš glas: In še zadnje vprašanje: Imate z Drogine strani dovolj informacij, da jih lahko posredujete trgovcem?

G. Tomac: Večina izdelkov je znanih, standardnih in jih trgovci pozna-

jo. O novih izdelkih pa dobimo dovolj informacij s strani komercialistov, katere nato trgovcu posredujemo v glavnem v obliki pogovora. Potrebovali pa bi več promocijskega materiala in katalogov ali vsaj letakov, kadar gre za nov proizvod. Samo pogovor ni zmeraj dovolj, da

Foto: Jadran RUSJAN

DROGA d.o.o. BUJE

bi si znal trgovec jasno predstavljati proizvod in se nato pravilno odločiti za nakup.

G. Đuran: Dobro je imeti čim več informacij o izdelku, saj kupci radi zastavljajo vprašanja pred nakupom. Največ podatkov posredujem kupcem na Zagrebškem velesejmu, kamor pridejo včasih tudi Drogini tehnologi. Vendar je takih srečanj premalo, premalo je tudi tiskanega materiala, predvsem katalogov, ki bi bili prilagojeni hrvaškemu trgu.

Pogovor smo morali zaključiti, saj se je skupini mudilo nadaljevati z delom. To pa seveda ni bila ovira, da se ne bi malo sprehodili po ostalih pisarnah, pokramljali z gospemi in gospodičnami ter ugotovili, da se prav lepo razumejo med seboj; kjer

sta prijaznost in nasmeh stalno na obrazih in v očeh, tam je nedvomno tudi lažje in prijetneje delati. Gospodu direktorju Štaderju, gospodoma Tomcu in Đuranu ter vsem

ostalim zaposlenim v Drogi d.o.o. Buje še enkrat hvala za intervju, predvsem pa za prijetno urico ali dve pod njihovo streho!

Tekst in slika Sonja POŽAR

Med fotografiranjem se nam je levi vogal mize zmeraj nekako izmikal, pa zato objavljamo še tretjo skupinsko sliko, kjer je "ubežnik" lepo viden

Foto: Jadran RUSJAN

SISTEM NAGRAJEVANJA

PLAČE IN OSTALE UGODNOSTI DROGE D.D. V PRIMERJAVI S POVPREČJEM SLOVENSКИH PODJETIJ

"V naši naravi je, da vedno jemljemo rezultate napredka kot nekaj samoumevnega in pozabimo, kako je bilo prej in kolikšen trud je bil potreben za spremembe."

Nedvomno je Droga eno najuspešnejših slovenskih podjetij. "Prav," boste rekli, "a kaj imam jaz od tega?" Zavedati se moramo, da živimo v času nenehnih sprememb in da jih mnogi težko dohajamo! Motiviranost pa igra veliko vlogo pri doseganju rezultatov podjetja. Tako smo v Drogi vezali izplačila zaposlenih na rezultate njihovega dela. Vedno manj pomembna postaja osnovna plača, ki jo prejema vsak, ki "je v službi", vse večjo vrednost dobiva variabilni del plače, ki je tudi v praksi ostalih uspešnih slovenskih podjetij vezan na uspešnost posameznika, skupine (oddelka) in celotnega podjetja. Poleg "gotovine" pa imamo v Drogi še veliko ugodnosti in bonitet, katerih vrednosti se včasih premalo zavedamo. Čeprav nam ne debelijo denarnic, ohranjajo nivo življenjskega standarda, ki smo se ga navadili, in ga (kolikor je le mogoče) še izboljšujejo.

Letos smo s podjetjem Hewitt Associates iz Ljubljane sodelovali v 'Študiji o plačah in ostalih ugodnostih'. Poleg nas je bilo v to raziskavo vključenih še 26 uspešnih slovenskih podjetij.

Navajam nekaj ugotovitev, ki veljajo za slovensko povprečje "najboljših" in so bile prikazane v omenjeni študiji:

- osnovna plača predstavlja največ 90% celotnega izplačila,
- variabilni del plače je leta 1997 znašal 4%, leta 1998 od 6-9%, leta 1999 pa že od 10-12%, kar pomeni, da podjetja vedno bolj prilagajajo plače uspehu, ki ga dosejajo na trgu,

- 44% podjetij nudi zaposlenim popust pri nakupu proizvodov podjetja,
- prodajne spodbude zaposlenim v prodaji in marketingu nudi 26% podjetij,
- razne vrste zavarovanj (dodatno, nezgodno, življenjsko) nudi svojim zaposlenim 52% podjetij,
- 20 podjetij nudi zaposlenim izobraževanje in usposabljanje - nekatera vsem zaposlenim, druga pa le zaposlenim na določenih delovnih mestih,
- službene avtomobile in mobilne telefone nudijo vsa podjetja tistim uslužbencem, ki jih potrebujejo v okviru delovnega mesta.

V Drogi smo precej blizu vrha, saj zaposlenim nudimo:

- dodatno zdravstveno zavarovanje,
- kolektivno nezgodno zavarovanje in možnost dodatnega nezgodnega zavarovanja po ugodnih cenah,
- izobraževanje in usposabljanje (tečajji, seminarji, delavnice,...) za vse zaposlene, usklajeno s potrebami delovnega procesa,
- v okviru rekreacije in prostega časa plavanje v bazenih hotelov Morje, odbojko v piranski telovadnici, popuste pri organiziranih izletih, skupna druženja (beri: 'fešte') in še in še,
- počitnikovanje v Droginih lastnih in najetih počitniških stanovanjih po ugodnih cenah,
- popust pri nakupu proizvodov podjetja,

- službene avtomobile (v službene namene),
- regres za malico in 80 odstotno povračilo potnih stroškov, ki sta precej nad povprečjem podjetij iste branže.

Kar precej je ugodnosti, na katere sploh ne pomislimo. Zdi se nam samoumevne, imamo občutek, da nam pripadajo, in si želimo več. Vendar je v času, ko je konkurenca na trgu vedno večja in se moramo boriti za tržne deleže, da bi še vedno poslovali tako uspešno, pridobivanje novih ugodnosti toliko težje, saj je potrebno vedno več sredstev vlagati v ohranjanje starih in spoznavanje novih kupcev.

Vsak od nas bi se lahko za trenutek zamislil in se vprašal, kaj ga pravzaprav osrečuje. Večina od nas bi verjetno prišla do zaključka, da zadovoljstvo v službi in kakovost opravljenega dela nista odvisna le od 'gotovine', ampak tudi od drugih dejavnikov, kot so medsebojni odnosi, timsko delo, razumevanje sodelavcev pa tudi ugodnosti, ki dvigajo kvaliteto našega vsakdana.

Silvija BENČIČ

BORZNI KOMENTAR**OHLADITEV PIDOVSKIH
DELNIC**

V času, ki je preteklo od mojega zadnjega javljanja se je na borzi kar nekaj dogajalo. V ospredju so bile spet pidovske delnice in pokojninski boni. Prve tokrat v negativnem smislu, saj se je vrednost indeksa PIX znižala za dobrih 115 indeksnih točk, kar niti ni malo (cca.7%). Zacveteli pa so pokojninski boni, katerih cena se je povišala že na 55 tolarjev ter se trenutno umirila na 50 tolarjih za pokojninski bon. Potekel je tudi rok, v katerem ste lahko izkoristili možnost izbire med ohranitvi-jo delnic pid-ov ali pa njihovo zamenjavo za pokojninske bone. Že sedaj pa je jasno, da se je za zamenjavo odločil relativno majhen odstotek upravičencev, iz česar lahko povzamemo, da upravičenci bolj zaupajo privatnim upravljalcem njihovega premoženja kot pa državi, navkljub ponujenim dodatnim ugodnostim z njene strani.

Je že tako. Znan slovenski rek veli: Pomagaj si sam in bog ti bo pomagal!

Podobno bi za državo lahko rekli: **Pomagaj si sam, ker ti država ne bo.**

Saj veste, od državne pomoči ni še nihče obogatel, od lastne iznajdljivosti in privatne iniciative pa že!

Gibanja tečajev ostalih pomembnejših delnic, v predmetnem obdobju niso bila tako izrazita, da bi jih bilo vredno posebej omenjati. Trg kot trg pač, malo gor pa malo dol...

Trenutne vrednosti:

- SBI = 1.848,01 točk
- DRPG = 35.343,14 SIT
- PIX = 1.506,10 točk
- BIO = 106,89 točk

Pa ne pozabite: **borza je igra na dolgi rok!**

Aleš ŠKRABA

KADROVSKE NOVICE**ZAPOSLENOST V
OKTOBRU 1999**

31. 10. 1999 je bilo zaposlenih 645 delavcev, od tega 303 moški in 342 žensk.

V DROGA d.o.o. BUJE je bilo zaposlenih 27 delavcev, v SOLINE, Pridelava soli, d.o.o. pa 22 delavcev.

Prihodi delavcev:

V oktobru smo sprejeli 7 novih sodelavcev, in sicer

1 v PC Gosad,

2 v PC Argo,

1 v PC Sklad. in predelava soli,

1 v PC Začimba,

2 v Skupnih službah.

Odhodi delavcev:

Delovno razmerje je v oktobru prenehalo 14 sodelavcem. Razlog prenehanja je bil potek del.razmerja za določen čas in sporazumno prenehanje delovnega razmerja.

**V NOVEMBRU PRAZNUJEJO
OKROGLE OBLETNICE****30 - letniki**

Rado DODIČ iz PC Zlato polje

Silvester POŽAR iz OE Prodaja - trgovine

20 - letniki

Zdravka KUHARIČ iz PC Gosad

**NAŠIM SLAVLJENCEM ČESTITAMO IN
NAZDRAVLJAMO OB DELOVNEM JUBILEJU**

Jubilejne nagrade se izplačujejo na osnovi 3. točke 50. člena Podjetniške kolektivne pogodbe družbe.

Prav tako pa iskreno čestitamo tudi Urški VOJVODA iz OE Finance in ekonomika, ki je 30. septembra uspešno zagovarjala diplomsko delo na Visoki šoli za management v Kopru in si tako pridobila visokošolsko izobrazbo in strokovni naslov diplomirana ekonomistka.

Kadrovska služba

SVET DELAVCEV

NA KONCU TUNELA JE ZELENA LUČ

S temi besedami je zaokrožil poročanje svetu delavcev direktor PC Predelava in skladiščenje soli g. Dušan KODRA, ki se je ljubeznivo odzval vabilu sveta. Prvega moža našega najmlajšega PC smo na sejo sveta delavcev povabili, da nas in vse zaposlene v DROGI seznanimo o prihodnosti PC, predvsem o viziji razvoja, pa tudi o stanju v PC, saj so od zaposlenih v tem PC v zadnjem času prihajale prej informacije o nezadovoljstvu kot pa drugačne.

Vedno večja konkurenčnost na vedno enako ozkem tržišču (Sloveniji) je vsekakor problem številka ena. Problem je sicer prisoten že deseto leto, predvsem od 1991, saj je dotlej DROGA s soljo oskrbovala nekdanjo Jugoslavijo.

Sol je nujno potrebna za številne dejavnosti, a je vedno le sol... Blagovna znamka ne igra pomembne vloge - ali je sol od DROGE Portorož ali ni - bistvena je cena. Kupci kupujejo tisto cenejšo, zato je moramo znižati stroške proizvodnje, pa tudi stroške dela. V PC predvidevajo tudi presežke zaposlenih, pri čemer svet delavcev poudarja, da je ugotavljanje presežkov delavcev skrajno zadnja postavka, saj je pred tem nujno uporabiti vse možnosti zaposlovanja.

Vsekakor je eden od bistvenih problemov tudi sezonski značaj dela v PC Predelava in skladiščenje soli. Doslej je zaposlene reševalo prerazporejanje zaposlenih iz pridelave v predelavo soli.

Kakorkoli že, pohvalno je, da ima vodstvo PC optimistične razvojne cilje, kar svet delavcev močno podpira. Več o tem, kaj je svetu delavcev poročal direktor Dušan KODRA, preberite v zapisniku 4. redne seje sveta delavcev.

Na oktobrski seji je svet delavcev obravnaval predlog PRAVILNIKA O IZOBRAŽEVANJU. Svet delavcev je predlagatelju pravilnika (upravi, oziroma strokovni kadrovske službi) posredoval kar 48 pri-

pomb in predlogov. Od tega je bilo sprejetih 23 predlogov sveta delavcev, pri sedmih primerih se je svet delavcev dodatno uskladil s predlogom kadrovske službe. Svet delavcev se torej lahko pohvali, da je opravil pomembno in koristno delo s tem, ko se je v obravnavo PRAVILNIKA O IZOBRAŽEVANJU konstruktivno vključil. Ob tej priliki svet delavcev izraža pohvalo tudi vsem zaposlenim in študentom, ki ste posredovali svoje pripombe.

Manj uspešni smo bili z delom na prvem delovnem sestanku Odbora za plače. Bralci se spominjate, da je ta odbor imenoval svet delavcev z namenom, da bi v DROGI oblikovali obračun plač tako, da bi ga razumel vsaj vsaki drugi zaposleni. Doslej smo ugotovili le nova spoznanja, ki ne vodijo k jasnemu obračunu. Odbor za plače bo do naslednje seje imel ponovno delovni sestanek, pri čemer ni izključeno, da bomo za dosego postavljenega cilja povabili k sodelovanju strokovnjake izven DROGE d.d.

Predstavnika zaposlenih v NADZORNEM SVETU DROGE d.d. Marija TUL in Vili KLEVA sta svetu delavcev poročala o vsebini zadev, ki so jih obravnavali na nadzornem svetu v oktobru:

- Pridobljena so vsa dovoljenja za gradnjo nove tovarne DROGA v Izoli. Presek stanja pri izvajanju projekta je pokazal, da je donosnost investicije zaradi novih dogodkov (na račun predvidenih

nižjih stroškov finansiranja gradnje, dobrih poslovnih rezultatov v zadnjih letih, krajšega časa izgradnje objekta) večja, kot je bila izhodiščno načrtovana investicija.

- Pripravljen je PZI (projekt za izvedbo, torej dokončni načrt) za visoko regalno skladišče in deloma za upravno stavbo ter proizvodne objekte.
- Spremenjen je način financiranja izgradnje nove tovarne zaradi ugodnejših obrestnih mer. Tako naj bi se za financiranje izgradnje tovarne uporabilo več tujih in manj lastnih finančnih virov.
- Izbira najugodnejšega izvajalca je še v teku.
- Gradnja tovarne se prične en mesec po izbranem izvajalcu.
- Dokončne odločitve o potrebni prostornini za poslovno-tehnični objekt še ni, vendar je NADZORNI SVET naložil Upravi DROGE d.d., da morajo biti v novi tovarni predvideni vsi funkcionalni deli delovnega procesa, obseg in ureditev prostorov pa skladna s predvidenimi vrednostmi po projektu PGD (projekt za gradbeno dovoljenje).

Uprava DROGE d.d. zagotavlja roke izgradnje in sicer: zaključek visoko regalnega skladišča, upravne stavbe in preselitev PC ARGA naj bi bila v juniju leta 2000, oktobra istega leta pa bo zaključena selitev predvidenih programov iz PC ZAČIMBE.

Dragica MEKIŠ

SINDIKAT

DVODNEVNI SEMINAR V CERKNEM: "PRIPRAVIMO SE ZA VEČ V."

Obalna sindikalna organizacija je v sodelovanju s predsedstvom KS 90 Slovenije že peto leto pripravila izobraževalni seminar v Cerknem, na temo: "PRIPRAVIMO SE ZA VEČ V." Seminarja se je udeležilo pet članov sindikata Droge.

Najbolj odmevno je bilo predavanje dr. Tončija Kuzmaniča o dilemah in problemih Slovenije pri vključevanju v evropske integracije. Saj so v zadnjem času tisti, ki nasprotujejo vključevanju v Evropsko zvezo, vse bolj glasni. V okviru Društva 2000 je nastala skupina Neutro, ki se zavzema za nevtralnost Slovenije in poudarja, da slovenska politična elita, ki brezglavo rine na zahod, dokazuje zaprtost slovenskega političnega prostora. Pri tem pozabljajo na realnost, na visoko brezposelnost s katero se srečuje Evropa, pozabljajo na poiskuse uničenja nacionalnih identitet. O tem je predavatelj spregovoril na izredno kritičen način. Slovencem je premalo poudarjena negativna plat vstopa v Evropsko zvezo, zlasti z vidika materialnega in socialnega položaja slovenskega delavca. Enostranske informacije o pridružitvenih procesih ovirajo razpravo o vseh vprašanih morebitnega članstva. Poudaril je tudi, da je sodelovanje sindikatov v dosedanjih razpravah o Evropski zvezi prešibko in ga je potrebno okrepiti.

Evropska zveza še ni vojaško združenje, ker pa nas zgodovina uči, da so v zvezah vedno delovale represivne sile, lahko zveza to tudi postane. Sodišče že obstaja, prvi korak do skupne vojaške sile pa bo v primeru združenja policije. Širitve meja Evropske zveze, različni interesi med velikimi in majhnimi državami, bi skupnemu sistemu pomenili razkol. To pa bi imelo za posledico poglobljanje revščine v majhnih državah.

Izobraževalni seminar v Cerknem je utrdil spoznanje, da je naša država na vstop in posledice vstopa premalo pripravljena - Evropa ni obljubljena dežela, zato v njo ne hitimo! Priprave na vstop vodijo različne vladne in državne inštitucije. Ugotovitev je bila, da je sindikat skoraj povsod odrinjen od priprav in procesov za približevanje in kasnejše polnopravno članstvo v zvezi.

Alenka KUBIK

NE PREZRITE

VIŠJA STROKOVNA ŠOLA – PROGRAM STROJNIŠTVA NA OBALI

V dogovoru s Srednjo kovinarsko in prometno šolo v Koprju in na pobudo obalnega gospodarstva, ki potrebuje v svoji proizvodnji profil strojnega inženirja, kot nadgradnjo strojnega tehnika, smo imeli 10. 11. 1999 prvi sestanek s predstavniki šolskega centra Novo mesto, ki izvaja program za pridobitev višje strokovne izobrazbe strojništvo. Dogovorili smo se, da v svojih sredinah identificiramo kandidate za izredni študij do konca novembra, tako da bi ob zadostnem številu (cca 30) kandidatov lahko v mesecu decembru matična šola urejala vse formalnosti z Ministrstvom in bi razpis za šolsko leto 2000/2001 lahko objavili konec februarja. Nekaj osnovnih podatkov o študiju:

- Izvajanje programa traja dve leti in pol (5 semestrov).
- Predavanja in vaje bodo potekala ob petkih popoldan in sobotah na Srednji kovinarski in prometni šoli Koper (cca 10% vaj bo potrebno opraviti v Novem mestu).
- Šolnina za študijsko leto znaša cca 240.000,00 SIT.
- V študijski program strojništvo se lahko vpišejo kandidati, ki so:

1. končali 4-letni srednješolski program strojni tehnik ali program, ki ima vsaj 140 ur vsebin s strokovnega področja strojništva ter gimnazijski maturanti;
2. končali 3-letni poklicni srednješolski program strojniške usmeritve in imajo tri leta delovnih izkušenj ter opravljen preizkus znanja iz slovenskega jezika s književnostjo ter tujega jezika ali matematike v obsegu, ki je določen za zaključni izpit v 4-letnem programu strojni tehnik.

Naziv po zaključenem šolanju je inženir/inženirka strojništva.

Vse, ki vas študij strojništva zanima in vidite svojo bodočnost v spoznavanju novih tehnologij in znanj, vas vabim, da se osebno ali po telefonu oglasite v kadrovske službi v Seči (tel. 771-590) najkasneje do 30. 11. 1999. Dobili boste potrebne informacije o poteku višješolskega strokovnega študija.

Marjeta KOŠTOMAJ

ZAČIMBE - "pika na i"

KURKUMA

Curcuma longa L.
družina: ingverjevke (Zingiberaceae)

Splošno o začimbi

Kurkuma spada v družino ingverjev. To so po večini zelne trajnice z velikimi listi in podzemeljskimi gomolji ali iztegnjenimi koreniki. Kurkuma raste v tropskih in subtropskih vlažnih gozdovih Kitajske, Indije, severne Avstralije in v tropski Aziji. Marko Polo je pisal o njej kot o indijskem žafranu.

Največji proizvajalec kurkume je Indija, ki jo skoraj v celoti porabi sama.

Najbolj cenjeni so posušeni in spolirani stranski poganjki imenovani "fingers" ali "kurkuma longa", nekoliko slabše kakovosti je posušena hruškasta korenika "bulbs" ali "kurkuma rotunda". Ostružki ali "splits" pa ostanejo za domačo uporabo.

Začimbo moramo zavarovati pred svetlobo.

Začimbo kurkumo dobimo z mletjem posušene, prej poparjene korenike ali njenih stranskih poganjkov. Rumeni prašek združuje v sebi lastnosti začimbe in naravnega barvila. Ima aromatičen vonj, ki spominja na ingver, in pikanten, oster ter nekoliko grenak okus.

Vsebuje od 2 do 6 % eteričnega olja in pigment kurkumin, ki mu daje rumeno barvo.

Barvilo je občutljivo na pH hrane in na svetlobo. Svoje barve ne spreminja v kislem mediju, pred svetlobo pa ga moramo zavarovati.

Uporaba v kuhinji

Uporaba v kuhinji je pri nas redka. Samostojno jo poredkoma uporabljamo, največkrat je ena od sestavin začimbne mešanice, predvsem različnih currijev in worcester omake.

V Indiji jo uporabljajo v skoraj vseh omakah in slanih jedeh.

Poznavalci dodajo kurkumo med kuhanjem perutnini, mešanim jajcem, mesnim jedem, piščančji solati, solatnim dressingom.

Dodatek kurkume rumeno obarva senf, marinirane jedi ali mešanice za pripravo pudingov. Ker je to naravno barvilo, z njim obarvajo meso, margarino, sir, sadne pijače in likerje.

V zadnjem času se veliko govori o kurkumi kot zdravilu. Ljudsko zdravilstvo kurkumo uporablja pri boleči-

nah v žlički, napihnjenosti, bolezenski neješčnosti, prebavnih motnjah in drugih tegobah. Z njo lahko namažemo okužene rane, udarnine, izpuščaje.

Lahko si sami pripravimo svojo dišavno mešanico. Vzamemo po enakih utežnih delih mleti poper, mleti koriander, klinčke, kumino, ingver, pekočo in sladko papriko ter kurkumo. Vse dobro premešamo in uporabljamo kot odlično začimbo pri dietni prehrani, predvsem pri nadomeščanju soli, saj izboljša okus jedi.

Helena ČOK

TRŽNE RAZISKAVE

PIJMO ČAJE IN PIŠIMO SLOGANE! Testiranje sloganov za čaje 1001 cvet

V oddelku marketinga smo v zadnjem času večkrat začutili, da je potreben nov slogan, ki bi naše čaje še bolj približal potrošnikom. V ta namen smo iz širše zbirke idej izbrali pet sloganov, katerih vsečnost in primernost smo želeli preveriti tudi pri zaposlenih v Drogi.

Študent na praksi, Simon Lendvaj, je oktobra nekaterim zaposlenim razdelil vprašalnike in jim po potrebi razložil namen in potek testiranja sloganov. Vse sodelujoče smo zaprosili tudi za njihove nove in zanimive ideje za slogane. Odziv zaposlenih na našo akcijo je bil presenetljiv, saj nam je vprašalnike vrnilo 63 zaposlenih, od tega dve tretjini žensk.

zanimivost. Anketirancem moškega spola je bil najbolj všeč in primeren slogan "1001 cvet - nežen dotik narave". Poleg tega je bilo zanimivo tudi to, da je veliko anketirancev in anketirank razumelo slogan "Imejte se radi - izberite zase 1001 cvet" dokaj 'dobesedno', saj so ob tem sloganu najprej pomislili na ljubezen, 'varno' ljubezen in spolnost.

Vse testirane slogane za čaje bomo preverili tudi pri potrošnikih in nato izbrali najbolj primerne. Vsem, ki so sodelovali v naši akciji, se najlepše zahvaljujemo. Še posebne zahvale in pohvale pa so deležni tisti, ki so sprostili svojo ustvarjalnost in nam zaupali tudi svoje dodatne ideje. Ker menimo, da so zaposleni v podjetju

zanimiv vir idej, smo sklenili, da bomo takšne akcije v prihodnje še večkrat izpeljali. Upamo, da se boste zaposleni odzvali v še večjem številu.

Katja ULJAN

KOTIČEK KAR TAKO

Po mnenju anketirancev je najboljši in najbolj primeren slogan "Čaji 1001 cvet - najlepše darilo narave". Z manjšim zamikom mu sledi slogan "1001 cvet - nežen dotik narave". Bolj odstopata slogana "Imejte se radi - izberite zase 1001 cvet" in "Čaji 1001 cvet za ljubitelje življenja". Na zadnje mesto pa se je s kar precej odstopanja od ostalih uvrstil slogan "1001 cvet - edina pravilna odločitev", ki je bil anketirancem najmanj všečen, saj jih je v veliko primerih spominjal na banke, posojila in stanovanja.

Pri preučevanju rezultatov internega testiranja sloganov smo naleteli na

Tartini: "Nekoč sem sanjal, kako hudič igra violino in sem nato zložil skladbo Hudičev trilček. Če bi bil še živ, bi danes zložil Ropotanje ministra za notranje zadeve."

Foto: Jadran RUSJAN

MARKETINŠKE NOVICE

ANUGA '99

(Se bomo kmalu bali govorečih nakupovalnih vozičkov?)

Izmed štirinajstih hal je bilo najbolj bučno, kje drugje, kot med proizvajalci piv. Sejem je odprt tudi za množice, ne le za poslovni svet, tako da je predvsem zadnji dan zanimiv za prebivalce Koelna, ko si pritovorijo na dom kar ozimnico, saj večina proizvajalcev prehrabnih izdelkov (še posebej svežega sadja in zelenjave) vzorcev ne vozi nazaj domov. Res je, da stane celodnevna vstopnica 70 DEM, a očitno se jim splača. Nekateri se znajdejo in pripeljejo s seboj celo vozičke. Poleg tega se med sejmom še najedo, nekateri Nemci pa večino dneva preživijo med pivskimi vrčki in jih neutrudno praznijo.

Zgornji opis je bil bolj za popestritev. Ko prideš na sejem z nalogo, da moraš dobro proučiti konkurente in njihove pristope, odkrivati izdelke, ki bodo "zasenčili" prodajo vseh dosedanjih na slovenskem trgu, ti tudi nekajdnevni obisk ne zadošča. Rezultat so predvsem noge, otekle od hoje: povešena ramena od nošnje katalogov, ki si jih obljubil tudi sodelavcem, ki se sejma niso udeležili; če nisi pazljiv pri pokušinah, celo prebavne motnje; strah, da si kaj zanimivega kljub vsemu spregledal; skratka, razsežnost sejma ima svoje prednosti in slabosti. Kot primer naj navedem sodelavca (-ko, identitete ne smem razkriti), ki se je po koncu sejma postavil na vrh navadnih stopnic in ves izmučen čakal, da se sproži kakšna optična celica, ki bo premaknila te stopnice! Mi pa smo mu (ji) mahali s tekočih stopnic. Takšnih cvetk za "trač rubriko" je bilo precej, pa smo s smehom lažje premagovali utrujenost.

Zelo zanimiva je bila posebna razstava "Supermarket 2000", kjer so predstavili trende na področju pospeševanja prodaje znotraj supermarketov.

V bližnji prihodnosti bomo ob nakupovanju sprožali senzorje na policah, ki bodo zdeklamirali reklamni tekst o enem od izdelkov na polici, takoj ko nas bodo zaznali pred policco. Predstavili so mamljiv tekst na oddelku sladkarij v stilu "saj tu in tam si pa lahko malce privoščimo,

ali ne?". Le koliko se nas bo lahko uprlo takšnim sugestijam?

Kaj pa šele "govoreči nakupovalni vozički", ki se aktivirajo po trgovini, vsakokrat ko se približamo enemu od reklamiranih izdelkov. Resnično me zanima, kdaj bo slovenska potrošniška družba na takem "nivoju", da se bo morala posluževati takega spodbujanja nakupovanja.

Ker sem se sejma udeležila tretjič, lahko podam primerjalno oceno: sejem se mi ni zdel več tako poln novosti, posebej, kar se tiče marketinških pristopov posameznih proizvajalcev. Celo nekaterih znanih proizvajalcev ni bilo zaslediti, ki so se pred leti predstavljali z bučnimi predstavitvami: dr. Oetker in Knorr gastro program npr., pa celo Lavaz-

Del sodelavcev, ki smo bili na sejmu, pred znano katedralo v Koelnu.

MARKETINŠKE NOVICE

za. To si lahko razložimo z dejstvom, da so se preusmerili na druga področja promocije, saj so s svojimi izdelki že zelo uveljavljeni na globalnem trgu. No, še vedno pa so mnogi iskali zanimive načine predstavitev, tako da je na enem od razstavnih prostorov teniška igralka Grafova delila avtograme.

Sejma smo se udeležili tudi kot razstavljalci v okviru Gospodarske zbornice Slovenije, kjer smo razstavljali na skupnem razstavnem prostoru s podjetji Delamaris, Žito, Medex, Gea, Klasje in Mlinotest. V drugih halah so razstavljali mesne programe Mip, Kras in Perutnina, sokove pa Fructal in Dána.

Drogino udeležbo na sejmu sta predstavljala g. Adler in g. Sokolič. Obiskovalce našega razstavnega prostora so najbolj zanimali čaji, tisti, ki poznajo dogajanje na nemškem trgu, pa so se zanimali tudi za kokošjo pašeto. Približno polovica obiskovalcev Droginega razstavnega prostora pa je ponujala surovine, degustacijske materiale, svoje izdelke.

Branka je tako vneto iskala paradiznik v velikih pakiranjih, da jo je nato sam poiskal...

Sejemski prostor je nudil tudi možnost za srečanja z mnogimi poslovnimi partnerji z vseh koncev sveta, s katerimi že sodelujemo in so bili že pred sejmom posebej povabljeni na naš razstavnih prostor.

Skratka, dokler ne bomo postali dovolj poznani (kot na primer Lavazza), je zelo prav, da se udeležujemo sejmov, kjer se stekajo in prepletajo informacije z vseh koncev sveta. Ob povratku vsakdo izmed nas odnese del vsega tega in ga potem vtke v svoja razmišljanja in delo. Kar je konec koncev tudi velika pridobitev za tiste, ki smo se ga udeležili, četudi nismo odkrili nič revolucionarnega, ali ne?

P.S.: Na Brniku so ekipo z Droge poslali na podrobnejši pregled kovčkov. Kako presenečeni so bili cariniki, ko smo kar vriskali od veselja, saj smo morali poiskati založeni avtomobilski ključ. In cariniki so se izkazali, saj so ga na monitorju takoj našli, mi pa smo jih pohvalili. Tako je to.

Tekst in slika Tjaša ULČAR-JESIH

MARKETINŠKE NOVICE

NARAVA, ZDRAVJE in DROGA d.d.

Tudi oktobra letos se je na sejmu NARAVA-ZDRAVJE v Ljubljani, Droga predstavila s široko paleto svojih izdelkov.

Tako kot ves sejem sam po sebi, je tudi Droga obiskovalce opozorila na zdravo prehrano; ponudila jim je jedi pripravljene iz izdelkov blagovnih znamk Zlato polje, Maestro, 1001 cvet, in naravno morskno sol. Poleg pripravljenih jedi sta kulinarik Matija Pozdrec in njegov pomočnik Tadej delila kuharske nasvete in letake z recepti. Nekoliko večji poudarek je veljal mlevskim izdelkom, predvsem izdelku Kus-kus iz pšenice durum. Obiskovalci so lahko pokušali sadne čaje, vsak dan sejma drugačen okus. Tako je bilo možno pokusiti čaj z okusom hruške, pomaranče, divje češnje in maline. Dekleta so postregla kar 12000 skodelic čaja, solinar Lojze pa je poskrbel, da je vsak prejel "ščepec" soli.

Kljub trendom, ki nas opozarjajo na potrebo po zdravem načinu življenja, pa je sejem Narava-zdravje vsako leto manj obiskan. Tudi razstavljalcev je vedno manj. Eden od razlogov je za-

Solinar Lojze je vsakemu podaril vrečko naravne morske soli.

gotovo dejstvo, da je kupna moč Slovencev nižja, drugi, ki je vezan na prvega (pa morda ni tako opazen), je 'neprivlačna' cena vstopnic (850 SIT). Kljub temu, da sejem ni bil poseb-

no obiskan, je bilo na Droginem razstavnem prostoru vse dni zelo živo, saj sta bila okusna hrana in topel napitek dovolj privlačna.

Majda VLAČIČ

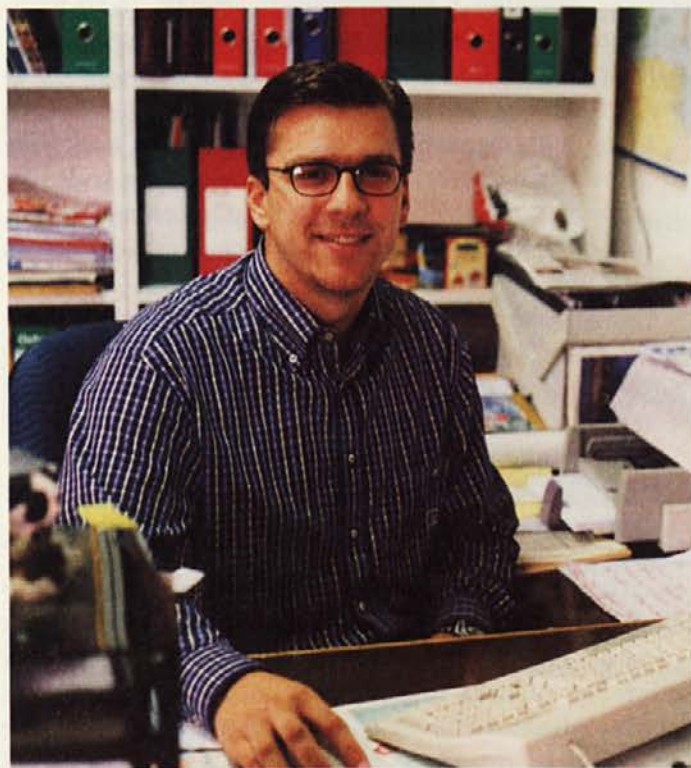

Na Droginem razstavnem prostoru je bilo vse dni zelo živo, saj sta bila okusna hrana in topel napitek dovolj privlačna.

MARKETINŠKE NOVICE

Marketinški dnevi praktikanta

Marketing! Za mnoge je to le reklama na televiziji, radiu ali v časopisu, plakat ob cesti... Ljudje se ne zavedajo, kako pomemben je marketing za uspešno poslovanje vsakega podjetja. Marketing ni le reklama, oglaševanje, marketing zajema široko območje dela, vse od analiz povpraševanja in ponudbe, opazovanja konkurence, primerjave z le-to, merjenja zadovoljstva kupcev, dobaviteljev, pospeševanja prodaje, sejmov, promocije, pokroviteljstva in poleg tega seveda tudi oglaševanje.

Kot študent Visoke strokovne šole za podjetništvo imam v študijskem programu predpisano strokovno prakso v podjetju. Strokovna praksa je kot praktični del izobraževanja nujno potrebni sestavni del izobraževanja v okviru programov visokega strokovnega študija.

Droga je zelo priznana podjetje, tako doma kot v tujini. Zato sem bil zelo vesel, da mi je bilo omogočeno delo v marketingu tega podjetja, saj sem vedel, da bom lahko znanje, pridobljeno med študijem, uspešno nadgradil.

V osmih tednih, ki sem jih preživel v Drogi, sem pridobil veliko novih izkušenj, ki mi bodo v prihodnosti veliko pomagale. Naučil sem se, kako se je treba lotiti nekaterih stvari, od tržnih raziskav, merjenj zadovoljstva, anketiranja, popisov izdelkov, skupinskih diskusij, vse do analiz rezultatov anket in pisanja poročil. Še posebej veliko sem od dela odnesel zato, ker sem bil v delo aktivno vključen. Delo je zelo dinamično in razno-

liko. Do končnih odločitev velikokrat vodi pot skozi "brainstorming", kar še dodatno spodbuja kreativnost in prisili posameznika k razmišljanju.

Poleg dela v pisarni sem spoznal tudi delo na terenu in sicer s pospeševalci prodaje v Ljubljani in Kopru s katerimi sem med drugim analiziral ponudbo in obnašanje konkurence na tržišču.

Zelo zanimiv je bil tudi sprehod po proizvodnji. Tako sem obiskal PC Začimba in PC Zlato polje. Prav presenečen sem bil nad dejstvom, da je pri tako veliki proizvodnji potrebno tako "malo" število delavcev. Delo, ki si ga pred leti ne bi mogel predstavljati brez človeškega faktorja, sedaj opravljajo računalniško vodeni stroji.

Kar pa mi je dajalo največje zadovoljstvo pri mojem "usposabljanju", je bila prijaznost vseh zaposlenih ter njihova pripravljenost za pomoč in mnenje, kadarkoli sem jih potreboval. Spoznal sem, da za dobro delo ni dovolj le dobra organizacija, ampak predvsem dobro vzdušje, razumevanje in sodelovanje med zaposlenimi.

Simon LENDVAJ

SEJMI

SEJEM INFOS 99 - VRATA V NOVO TISOČLETJE

V Cankarjevem domu je od 25. - 29. oktobra potekal triletni sklop izobraževalno-sejemske prireditve Infos, pod enotnim geslom "Vrata v novo tisočletje". Na prireditvi se je zvrstilo več kot dvesto seminarjskih predavanj in komercialnih nastopov, 135 domačih in tujih razstavljalcev pa je predstavilo najnovejše dosežke s področja sodobnih informacijskih tehnologij. Letošnji Infos naj bi pripomogel k učinkovitejšemu dohajanju vse bolj hitečega informacijskega časa, kajti razvoj in uporaba informacijske tehnologije sta v sodobni družbi vprašanje preživetja. Trendi moderne informacijske tehnologije neusmiljeno zahtevajo korenite spremembe v vsem dosedanem načinu mišljenja in ravnanja posameznika na gospodarskem področju. Prestrukturiranje iz starih v nove industrije pri nas še ni zaživel. Še včerajšnje zagotavljanje dobrin in standarda je postalo temeljno odvisno od informatike. Odit, slediti ali voditi v globalnem svetu - slednje bo mogoče samo z ustrezno razvito informacijsko strukturo. Razvoj Slovenije bi moral biti prav v luči te globalizacije. Usodni problem preživetja malega naroda je rešljiv z informacijskim znanjem in uporabo informacijskih tehnologij. Predstavniki slovenskega Microsofta je opozoril, da se mora temeljito spremeniti predvsem miselnost v glavah tistih, ki odločajo. Zaostanek za modernim svetom je dramatičen, saj je v modernem gospodarstvu optimalna proizvodnja temeljnega pomena in prav informatika

lahko pomaga proizvodnjo načrtovati, ker s tem posredno zmanjšuje stroške proizvodnje.

Slovenski proizvajalci pa so (ne glede na položaj, kakršen je) na letošnji prireditvi Infos predstavili veliko izvirnih, slovenskih informacijskih rešitev. Te so narejene z zahodno tehnologijo, vendar z domačim, slovenskim znanjem. Med temi rešitvami so npr.:

- Euro plus, ki se ukvarja z razvojem zahtevne industrijske programske opreme, predvsem s področja avtomatske identifikacije in uporabe črtne kode. Tu je najbolj uveljavljena programska oprema Nice Label, ki pokriva potrebe modernega oblikovanja in kvalitetne produkcije etiket.
- Ljubljansko podjetje Gambit Trade v sodelovanju z Microsoftom, za razvoj rešitev za elektronsko poslovanje, trgovanje in skupinsko delo s področja marketinga, informacijskim in komunikacijskim inženiringom: nudijo rešitev podpore elektronskega poslovanja - avtomatizacija pisarniškega poslovanja, arhiviranja, spremljanja reklamacij in pritožb, obdelava pogodb, spremljanje in obdelava računov....

Pri letošnji prireditvi je bilo zanimivo tudi, da smo jo lahko spremljali na internetu.

Alenka KUBIK

SODOBNI VIRI IZOBRAŽEVANJA

VIRTUALNA KNJIŽNICA - TERMIN KNJIŽNICE PRIHODNOSTI

(virtualen - mogoč, potencialen
virtualnost- možnost, potencialnost, prehod iz virtualnosti v realnost)

Osnovna dejavnost knjižnice je že stoletja izposojanje gradiva, ki ga hrani. Značilnost specialne knjižnice je medknjižnična izposoja, kar se je že pred leti poimenovalo posredovanje dokumentov. Medknjižnična izposoja oziroma posredovanje dokumentov je postalo pogosto, ko je znanost pridobila toliko rezultatov in dosežkov, da ni bilo knjižnice, ki bi imela vse gradivo, katerega so uporabniki potrebovali za svoje delo. Preobsežno gradi-

vo je sprožilo nastanek specializiranih institucij, kjer klasična fizična izposoja ni bila več mogoča. S pomočjo fotokopirnega stroja se je začelo posredovanje dokumentov - ne gradivo v celoti, temveč samo en dokument kot članek iz strokovne ali znanstvene revije. Danes pa se vedno bolj uveljavljajo računalniški informacijski sistemi, novi načini posredovanja gradiva, za katere se je uveljavil izraz virtualna knjižnica, katero je moč uporabljati brez časovnih in prostorskih omejitev. Za to sta poskrbeli dve dominantni računalniški mreži, Internet in Fidonet. Pri omenjenih omrežjih je princip delovanja je različen, skupno pa jima je posredovanje elektron-

SODOBNI VIRI IZOBRAŽEVANJA

ske pošte in izmenjava datotek. Nekateri menijo, da uporaba virtualne knjižnice lahko poteka brez knjižničarjev.

Bistvenega pomena je vsebina virtualne knjižnice. Storitve Interneta in njegovega orodja WWW so obogatile virtualno knjižnico z možnostjo shranjevanja in posredovanja ne samo tekstov, temveč tudi slik. Po drugi strani pa se vse več uporabnikov pritožuje nad utapljanjem v prenasičenih informacijah in vse več jih opozarja na številne pomanjkljivosti virtualne knjižnice. Problem je, kako se preko množice podatkov prebiti do tistega, katerega res potrebujemo. Pa tudi če podatek obstaja, ga pogosto ni mogoče najti. Knjižnice prihodnosti bodo morale poskrbeti za integrirani dostop do informacij. Poleg online dostopa do oddaljenih zbirk podatkov, naj bi načrtovale tudi dostop do virov, ki se hranijo znotraj knjižnic.

Dosežki informacijske tehnologije spreminjajo obstoječe dejavnosti in s tem tudi poklice v strokovnih knjižnicah. Danes uporabniki spretno uporabljajo virtualno knjižnico. Vendar tu ne gre za vse uporabnike. Ločiti moramo ljubiteljsko in profesionalno delo. Iskanje po virtualni knjižnici postaja del vsakdanjosti v razvitih deželah. Strokovna specializacija pa ne dovoljuje, da bi to počeli večino svojega delovnega časa. To pa lahko počnemo tisti, ki nam je to poklic - knjižničarji. Tako naša strokovna knjižnica počasi postaja virtualna knjižnica, saj si je za cilj postavila (glede na nove trende v pridobivanju in posredovanju informacij) **hitro posredovanje informacij skozi lokalno in globalno računalniško omrežje.**

Alenka KUBIK

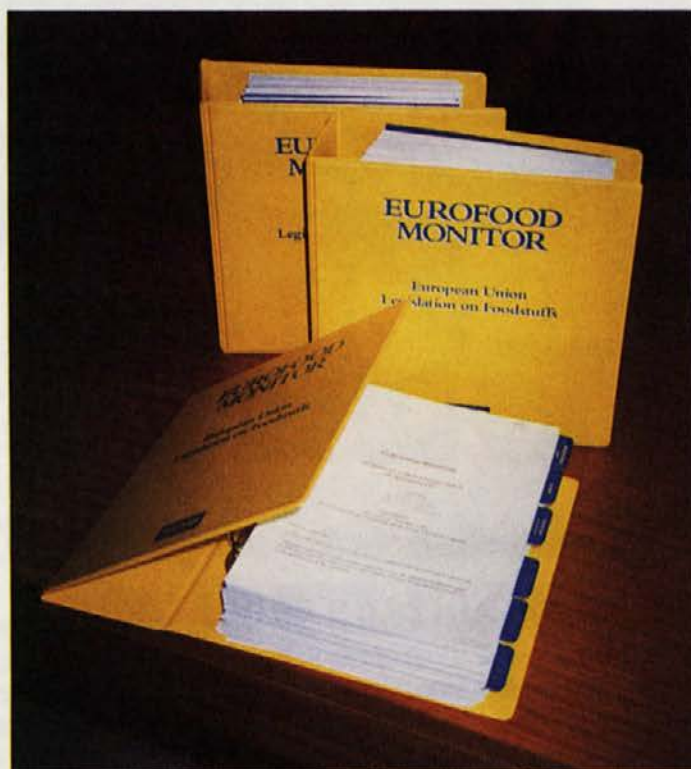
EVROPSKI PREDPISI

EVROPSKA ZAKONODAJA S PODROČJA ŽIVIL

V začetku novembra smo v Drogi prejeli zbirko nadvse pomembnih dokumentov. Gre za zbirko evropskih direktiv in smernic s področja prehrane, ki imajo skupno ime **Eurofood Monitor**. Izdaja jo družba Agra Europe s sedežem v Londonu. Tako imamo končno vse dokumente s tega področja zbrane na enem mestu (zbirka bo na razpolago v knjižnici), predvsem pa bo tokrat poskrbljeno, da bodo redno prihajali do nas tudi vsi popravki in dopolnila. Trenutna vsebina je dograjena do datuma 1. 7. 1999.

Zbirka obsega celotno horizontalno in vertikalno evropsko zakonodajo s področja prehrane. Razdeljena je v poglavja:

- Označevanje izdelkov
- Merila za predpakirane izdelke
- Materiali in izdelki, ki prihajajo v kontakt z živili
- Aditivi
- Pomožna tehnološka sredstva
- Voda
- Ostanke pesticidov
- Ostanke strupenih snovi
- Svetovalna in strokovna telesa EU
- Izvajanje uradne kontrole nad živili v EU, prosti pretok blaga
- Označevanje geografskega porekla in ostalih specifičnih karakterjev živil
- Vertikalna zakonodaja po skupinah podobnih izdelkov - posebne zahteve.

Obvladovanje dokumentov, ki so zajeti v Eurofood Monitor, in informiranje uporabnikov je opredeljeno v novi izdaji OP Obvladovanje zunanje dokumentacije.

Nataša GLADOVIČ

DROGA IN ZDRAVJE

VITAMIN C V IZDELKIH VLOŽENE ZELENJAVE

Vitamin C v telesu opravlja mnoge metabolne funkcije. Svetovna zdravstvena organizacija priporoča zdravim odraslim osebam 60 mg tega vitamina na dan. Najpomembnejši viri vitamina C so sveže sadje, sadni sokovi in nekatera zelenjava. Količina vitamina C se po predelavi sadja in zelenjave bistveno zmanjša, še posebej če procesi predelave potekajo pri povišanih temperaturah.

Do 25% znižane cene! **DROGA**
PORTOROZ

Iz literature poznamo visoko vsebnost vitamina C v nekaterih vrstah zelenjave. V Droginem programu izdelkov vložene zelenjave izstopa paprika. V 100 gr. sveže paprike je namreč tudi 100 mg vitamina C. Tudi do petkrat večje količine najdemo v pekoči papriki in pekočih feferonih. Ker so Drogini izdelki pasterizirani, kar pomeni, da nanje vplivajo temperature, ki so ugodne za oksidacijo in torej uničujejo vitamin C, nas je zanimalo, koliko tega vitamina je v končnih izdelkih. Rezulta-

ti so bili prijetno presenečenje. Navajam jih v spodnji tabeli.

Izdelek	Vsebnost vitamina C v 100 g odcejenega plodu oz. izdelka	Delež dnevnega priporočenega vnosa, ki ga pokrijemo z zaužitjem 100 g izdelka
paprika rdeča, fileti	60 mg	100%
paprika, zelena, fileti	30 mg	50%
kumarice	6 mg	10%
ajvar	30 mg	50%

Izkazalo se je, da so količine vitamina v pasteriziranem izdelku samo za polovico manjše kot v sveži zelenjavi. Izgube so posledica toplotne obdelave, nekaj pa tudi prehajanja vitamina v naliv. **Vložena paprika, feferoni in ajvar** so torej "polni vitamina C" in zato še posebej primerni kot vir tega vitamina v zimskih dneh, ko nam tovrstni izdelki lahko nadomestijo svežo zelenjavo in sadje. Naj bo hrana naše zdravilo in zdravilo naša hrana, kot je svetoval že Hipokrat.

Nataša GLADOVIČ

Foto: Dragica MEKIŠ

IZ NAŠIH KRAJEV

PRASTARA PESEM ZEMLJE IN SONCA

(Namesto reportaže s trgatve in z martinovanja)

Beseda trta dvigne v mislih vrtnec podob in predstav: mediteranska gričevja v sončni bleščavi; kamnite zidanice na sijočih pobočjih; topli vetrovi med brajdami; roke, ki ljubeče obrezujejo, vežejo, obračajo liste, trgajo grozde; pogledi, ki se obračajo proti nebu in k zemlji v nemi prošnji in zahvali. Trta in njeni sadovi – dar bogovom ob verskih obredih poganov in dar bogov vsem, ki jih znajo ceniti in uživati pametno, zavedajoč se njihovih vrlin in pasti: zmeren požirek ob uri počitka ponuja krepčilne sokove zemlje in barve sonca, nezmernost pri pitju zastrupi življenje in umaže dostojanstvo.

Človek je že v davni preteklosti poznal te lastnosti vina in sčasoma je razvil kulturo pitja in pravilnega uživanja žlahtne pijače. Vino je postalo element vrhunske, omikane prehrane, govorijo celo o njegovih zdravilnih učinkih. V neodgovornih rokah pa seveda ostaja nevaren strup. Istra pozna vinsko trto že skoraj 3000 let. Terasasti vinogradi, značilni tudi za druge sredozemske dežele, še dandanes služijo svojemu namenu. Že zelo zgodaj so oblasti tudi v Istri urejale promet z vinom s posebnimi odloki. Na ozemlju današnje piranske občine je bila, na primer, v srednjem veku domača pridelava vina izredno zaščitena. V začetku 14. stoletja je bilo na tem ozemlju celo prepovedano raztovarjanje vina z drugih območij. Proti koncu istega stoletja so nato ta zakon omilili in dovolili prodajo manjših količin tujega vina, vendar samo s posebnim dovoljenjem piranskih oblasti. Za kršenje "vinskega" zakona je doletela kazen tako prodajalca kot kupca. Pa tudi za vsako prodajo domačega vina izven območja Pirana je moral imeti lastnik-prodajalec posebno dovoljenje ter plačati davek. Oblasti so tako dosegle dvoje: domače vino je zaslovelo po vedno enaki kakovosti, v občinsko blagajno pa so pritekali denarci od davkov za licence točenja in prodaje vina.

Vino ima tudi svojega patrona, sv. Martina. O tem, kdaj goduje in kako Slovenci običajno počastimo njegov praznik, bi bila vsaka razlaga odveč, saj ga menda ni na sončni strani Alp,

Foto: Jadran RUSJAN

ki o tej kratkočasni zadevi ne bi bil poučen. Sv. Martin kajpada ni prav nič kriv za to čudno obliko pobožnosti, saj je bil bogaboječ škof, živel je po strogih pravilih in bil silno skromen, tako da ga je ljudstvo resnično vzljubilo. Čaščenje tega svetnika je bržkone ostanek poganskega običaja, ko so naši pradedje (oziroma prebivalstvo na ozemlju Evrope) prav v novembru poznali praznik zahvale za dobro letino. Pripravljali so kleti in kašče za zimo, zapirali pašo (kar je bilo povezano z veselimi pastirskimi običaji), vse te priprave pa so spremljala razna mala slavlja, darovanja poganskim bogovom in podobno. Poleg tega je trta v poganskih, pa tudi še v zgodnjih krščanskih časih, veljala za sveto

rastlino in je torej sv. Martin čisto po naključju kriv za vse, kar se dogaja v času okrog njegovega praznika.

Vinogradništvo je ena redkih oblik kmetijstva, ki še ni izgubila toplega pridiha pradavnega izročila. Tako kot gojenje oljk in žit, tudi gojenje trte še zmeraj ovija čar najtesnejšega človekovega stika z naravo. Na poseben način družijo ljudi, ki pridejo na trgatve, polni prijetnih občutkov, da pomagajo pri nečem pomembnem. Trto najdemo v ljudski umetnosti in v delih znanih pesnikov in slikarjev, o njej in njenih sadovih je bilo napisanih mnogo knjig. Med ljudmi ostaja eden od simbolov blagostanja, kakršnega nudijo zdravi sadovi narave.

Sonja POŽAR

IZ NAŠIH KRAJEV

Iz zapisa Središke kronike

S starim sodstvom so v najožji zvezi čarovniški procesi, ki so dali opraviti magistratom in deželnim sodnijam. Po Slovenskih goricah, vse do medžimurske meje, se je močno ugnezdila praznovornost. Z njo je povezanih veliko nesrečnih žrtev, ki so bile po groznem mučenju obsojene na smrt pri mariborski, hrastovski, radgonski, vurberški in ormoški sodnji. Od 16. stoletja naprej so namreč sodnije hudo preganjale čaravnice.

Iz Šalovcev pri Središču ob Dravi je znana coprnica Tajčarica, ki so jo zažgali v Koračičci. Še dandanes kažejo kraj pri Šalovcih, imenovan "Grmača", kjer naj bi jo svoje dni zažgali. Kdor gre mimo, vrže kako suhljad na to grmado, in ko je že večji kup, ga zažgejo. Ustno izročilo pravi, da je bila Središčanka, drugo pa, da je bila iz Šalovcev in se je njeno ime še ohranilo. Takole pravi: "Njen hlapec je neki večer namazal kola - voz, ker je mislil drugi dan voziti gnoj. Po pomoti pa je vzel tisto mast, katero je gospodinja imela za svoje coprnije. Če je namreč hotela kam zleteti, se je pod pazduhami namazala s to mastjo. Hlapec je še tisti večer nakopal gnoj, da bi ga drugo jutro na vse zgodaj odpeljal na njivo. A ko zjutraj pride s konji do gnojišča, ne najde voza. Ko se ozira okoli, zapazi voz z gnojem na slemenu konjskega hleva. Takoj je pohitel k gospodnji in ji povedal, kaj se je zgodilo, a ona mu hitro reče, naj le gre zajtrkovat, ona bo že sama spravila voz s strehe. In res, ko hlapec pride od zajtrka, najde voz ponovno pri gnojišču."

V arhivu v Gradcu sta se ohranila zapiska o še dveh čarovniških procesih pri ormoški sodnji, katerih eden se nanaša na Središče.

Nekje v začetku 1677. leta je bila pri ormoški sodnji obtožena čarovništva neka Urška Lastovec, okoli 40 let, velikonedeljska podložnica iz Cvetkovcev. Deloma radovoljna, deloma z mukami prisiljena je priznala, da je z Marijo Heguljo, Plohico, Šnajderco, Finkovico in drugimi petkrat letela nad Donačko goro, kjer so pile, jedle in plesale, hudobni duh Janše jih je gostil, ter nad to goro trikrat zapored naredil strašno točo.

Deželni sodnik Janez Franc pl. Will,

Kresna noč čarovnic. J. Praetorius, Leipzig, 1669

ormoški in ljutomerski sodnik, jo je obsodil na smrt.

Pri vsem tem je čudno, da nikoli niso obsodili čarovnikov, sodili so samo čarovnicam.

Veliko je bilo primerov, ko so domačini vreme ali slab pridelek

povezovali z čarovnicami. Je vsaj sodstvo imelo kaj dela. Danes naše sodstvo obravnava povsem druge primere. Da se le ne bi vrnili ti mračni časi 16. in 17. stoletja!

Danica KRAJNC

NAMIG ZA IZLET

VAŠKA IDILA ZA DUŠO IN DOMAČA HRANA ZA TELO

Kot v črni kuhinji - peka kruha

ponujene ob raznih praznovanjih, kot so: gostovanje (poroka), fašenk (pust), martinovo ... ter običajih, vezanih na letni čas. Poleg jedi ponudimo tudi dobro vino, pridelano v domačih vinogradih.

Z izletniške kmetije Kolarič je tudi lep razgled po bližnji in daljni okolici. Zdi se vam, da ste zelo visoko, ker spodaj vidite farno cerkev svetega Miklavža, nad njo Kajžar in del Koga, za njim pa še Medžimurske brege (v sosednji Hrvaški). V neposredni bližini se vam prikaže Jeruzalem, Svetinje, za njimi pa ob lepem vremenu tudi Pohorje, Donačka gora in Boč, prekrasne Haloze in za njimi Ivanjčica v Hrvaškem zagorju ter, kot na dlani, Ormož, ki je v neposredni bližini.

Da bi vas prepričali o teh lepotah, vas vabimo da nas kdaj obiščete. Zelo vas bomo veselili!

Marija LASIČ

DROGINI IZLETI

ARGO NA POTEPU

Sodelavci v PC ARGO smo se odločili za dvodnevni izlet po Sloveniji. Potem ko smo več let zapored odhajali na strokovno ek-skurzijo in izlet v tujino, smo si letos dejali: povesod je lepo, a doma najlepše!

Zatorej smo se na prekrasen jesenski dan, 16. 10. 1999, podali na Dolenjsko in Štajersko, po poteh slovenske kulturne in naravne dediščine. Potepali smo se po Dolenjski in Štajerski, a ker ju večina od vas pozna, vam bomo povedali le, da je slovenska dežela še vedno izjemno lepa, prelepa. Čudovita naravna in kulturna dediščina Dolenjske in Štajerske nas vedno znova prijetno očarata. Nekaterim med nami pa je bila bolj všeč drugačna kultura. Gre za pivovarno HALER in čokoladnico v OLIMJU.

Želeli smo si obiskati sodelavce v PC GO-SAD, a ker tega dne niso delali, smo srečanje pustili za naslednji izlet. Vsekakor jim sporočamo, da se nekega dne vidimo.

Predvsem smo bili dva dni veseli skupnega

druženja sodelavcev. Ker smo si ogledali stiški samostan, Novo mesto, Kostanjevico na Krki in druge kulturne in naravne znamenitosti, smo bogatejši za spoznanje, da je tudi domovina vredna naše pozornosti. Domov smo se vrnili veseli in zadovoljni.

Preživeli smo dva vesela, zabavna in nepozabna dneva; treba ju bo ponoviti!

Ob tej priliki pa povemo še to, da bi brez naše organizatorke, Dragice MEKIŠ, izlet bolj težko izpeljali, zatorej se ji za ves trud in prijaznost lepo zahvaljujemo.

Zdenka DANDIČ

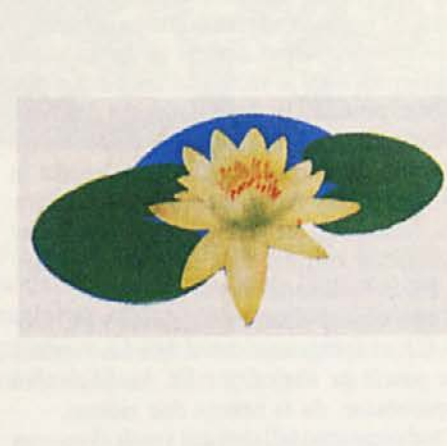
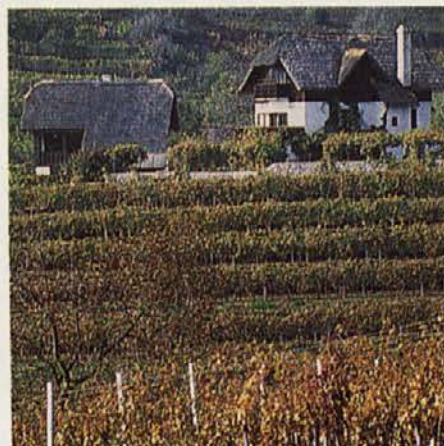
PROSTI ČAS

VABI NAS ZDRAVILIŠČE KRKA

Iz zdravilišča KRKA Novo mesto nas prijazno vabijo v goste. Ponujajo nam svoje storitve v zdravilišču Dolenjske toplice in v Šmarjeških toplicah. Oglejte si ponudbo in jih obiščite.

Predvsem je prijazno to, da vabijo tudi naše že upokojene sodelavce. Kakorkoli že, objavljamo njihovo ponudbo, vi pa se odločite, ali jih boste obiskali.

Dragica MEKIŠ

PROSTI ČAS

ZDRAVILIŠČE DOLENJSKE TOPLICE

Program vsebuje:

- 5 ali 7 pol ali polnih penzionov,
- jutranjo hidrigimnastiko,
- pregled pri zdravniku,
- kopanje v notranjih termalnih bazenih,
- 1-krat biserna kopel,
- 1-krat savna,
- nočno kopanje,
- 2-krat predavanje z zdravstveno vsebino,
- možnost izbire med različnimi jedilniki,
- sobotni ples,
- družabni in kulturni program.

ZDRAVILIŠČE ŠMARJEŠKE TOPLICE

Paket vsebuje:

- 5 ali 7 pol ali polnih penzionov
- zdravniški pregled,
- jutranjo telovadbo
- 2 ali 3 hidroterapije
- kopanje v notranjih termalnih bazenih,
- predavanje z zdravstveno vsebino,
- možnost izbire med različnimi jedilniki,
- sobotni ples,
- družabni in kulturni program.

Cene:

DOLENJSKE TOPLICE	5 dni		7 dni	
	Polpenzion	Polni penzion	polpenzion	polni penzion
Hotel Vital, Kristal	35.640 SIT	38.475 SIT	49.896 SIT	53.865 SIT

ŠMARJEŠKE TOPLICE	5 dni		7 dni	
	Polpenzion	Polni penzion	polpenzion	polni penzion
Hotel Krka II	35.640 SIT	39.690 SIT	49.896 SIT	55.566 SIT
Hotel Krka I	38.475 SIT	42.525 SIT	53.865 SIT	59.535 SIT
Hotel Šmarjeta	41.310 SIT	45.360 SIT	57.834. SIT	63.504 SIT

- Cene že vključujejo 20% popust in veljajo za zaposlene in upokojence Droge s predložitvijo tega oglasa. Za člane Kluba Krkinih Zdravilišč velja še dodatni 5% popust. (Največji skupni popust je 25%.)
- Možnost plačila na tri obroke s čeki.
- Popusti za otroke: otroci do 7. leta imajo 50% popust, od 7. do 15. leta pa 30% popusta, če spijo v sobi z dvema odraslima osebama.
- Cena velja na osebo v dvoposteljni sobi do 28.12.1999 in od 2.1. do 29.2.2000.
- Doplačilo za enoposteljno sobo je v Dolenjskih Toplicah 1.300 SIT na dan, v Šmarjeških Toplicah pa 2.300 SIT na dan. Turistična taksa in zavarovanje nista vključena v ceno.

Informacije in rezervacije :

Dolenjske Toplice ☎068 65 230, 66 012

Šmarješke Toplice ☎068 73 230, 73 030

 KRKA ZDRAVILIŠČA

BLIŽA SE ČAROBNO LETO 2000 !

Nič in nihče ga ne more ustaviti, in celo prav je tako.

*Mi, Drogovci, pa se zopet dobimo,
da pohitimo novemu letu naproti.*

RESTAVRACIJA HOTELA BERNARDIN

(nasproti stare cerkvice)

sobota, 11. 12. 1999, ob 19. uri

KALAMARI

ANDREJ ŠIFRER

*U prazničnem razpoloženju bomo zaplesali
novim pričakovanjem naproti. **PRIJAZNO VABLJENI !***

KUNIGUNDINI ZAUPNI POMENKI

Draga Kunigunda, slišal sem da je povprečna plača v Drogi zelo solidna in da torej ne bo nobenih "poprakov navzgor". Glede na to, da nisem šolan, te prosim da mi s preprostimi besedami razložiš pojem "povprečna plača".

Počrez

Takole je to: če ti južinaš pusto kisló zelje, jaz pa mastno svinjsko pleče, sva v povprečju južinala zelo dober segedinski golaž.

Draga Kunigunda, ali bo letos Božiček - glede na uspešno poslovanje družbe - prinesel nam, delavcem, kakšno darilce v kuverti?

Skupina delavcev

Vam že ne, vi ste samo delali, ne pa poslovali!

Draga Kunigunda, ali morda že veš, kaj bodo naslednje leto ukrenili slovenski sindikati glede odpiranja novih delovnih mest, višjih plač in drugega?

Naveličan čakanja

Slovenski sindikati? Glej no, mar sploh še obstajajo?

Draga Kunigunda, imam višjo šolo (nekdanj smo rekli prvo stopnjo fakultete) in 28 let delovnih izkušenj. Moj mladi sodelavec ima sicer visoko šolo, je pa šele pripravnik, a mu najin šef že obljublja, da ga bo predlagal za svojega namestnika. Ali ni pri tej stvari nekaj hudo narobe?

Ekspert

Narobe je to, da se nisi zaposlil takoj po srednji šoli, pa bi imel danes že 30 let delovnih izkušenj.

Draga Kunigunda, rad bi študiral ob delu, pa se ne

morem odločiti, česa naj se lotim. Svetuj mi in mi povej, kakšne kadre Droga trenutno najbolj pogreša.

Natančen

Zadovoljne.

Draga Kunigunda, silno me jezijo vedno večje razlike med ljudmi - tako v posvetnih kot v cerkvenih krogih! Sklenil sem pustiti službo in ustanoviti lastno stranko, ki bo učila enakosti, ljubezni in nesebičnosti! Misliš, da sem se pravilno odločil?

Samaritanec

Dobro premisli, predno se spustiš v agitacijo! Ne smeš pozabiti, da je pred približno 2000 leti že nekdo poskušal s podobno stranko, pa so ga nemudoma pribili na križ...

Draga Kunigunda, če bo šlo v tej državi tako naprej, bo

potrebna še ena delavska revolucija. Se strinjaš?

Novodobni rdečkar

Sploh ne! Ne bi imelo nobenega smisla! Zgodovina nas uči, da se vsi pobudniki in zmagovalci naprednih revolucij kmalu po zmagi sprevržejo v požrešne lopove, podobne tistim, kakršnim so se malo pred tem uprli s pomočjo ljudskih množic.

KOTIČEK KAR TAKO

Glas iz soda: "Ne, nisem se ga napil in padel notri! Tukaj čepim, ker se bolniški kontrolor nikakor ne gane z dvorišča!"

Foto: Jadran RUSJAN

DROGA
PORTOROŽ

**NAGRADNA
KRIŽANKA ŠT. 11**

	ŽENSKO IME: ALEKSANDRA KOLA PRU KRŠLEM KASHE OVOŠKO NAJBUČJE	JUNAKINJA ROMANA APRIL TANIBELIC	ZIMSKO POJAV NA DRAVJU PALPADNIK INKOV	MASA IGRALKA DUŠA, 1988-1989 STRATED	ERHONSKI GERMANSKI VOSTJA IN STRATED	REK: REK REK	POVREDA SKA MEDA	TONE POD	KRAJ PRI MARBORU	PREDI- VALEC IRSIKE	
LETALIŠČE PRI TRSTU IN GORICI.	AMERIKI DRAMATIK (GEORGE) IX. OAKI DECA	DELOVA DREŠAVNA CIE CRUC: ARENA)	PRVA IN ZADNJA ZAKAZNA V PIRENEJH	NABE TELOVADEK (MIRO) LUBJAN- SKA GABRIJA	STILNI ALKOHOL, VINSKI, CVET	RASTLINA NA VLAŽ- NIH TLEH, LOSEK KAMLINA SREBROVAJE	MOČAN ZLOVEK	SLADKO - MEDNA ŽIDA KRETA ZA POLIGLEK- TOKA	ST V VAH SPANJI DIZAJN POLITIČNA POGOĐBA	MLADINSKA KNJILO-A NAB JARAL PADALEC KORAJ	DELOR, OKIT
ZRAČILNA POPACENA PODOBA V RISBI	ZRAČILNA METULJ- NICA KLOLOČEK (KIKIRIMA)	NABA PEVKA (BRANKA)	MOČAN ZLOVEK TONE KUNTNER	NABA PEVKA (BRANKA)	NABA PEVKA (BRANKA)	GLAVNO MESTO TURČIJE	NABA PEVKA (BRANKA)	KRAJ - LJIVEC	KRAJ - LJIVEC	KRAJ - LJIVEC	KRAJ - LJIVEC

Rešitev križanke št. 10

VODORAVNO:

KRZNAR, EVROPID, KRŠ, ANALIST, AI, ČEČ, MAR, INSTANT, ANKE, PRT, RAI, ANION, BLOKADA, KAJAK, REBULA, EKS, PALADA, ON, ME, MATEJA, ERIK, KOMENDA, OMOTEK, AN, ATENTATOR, LISTINA, VAL, ARIJ, ANKARA.

GESLO KRIŽANKE: INSTANT POLENTA

V uredništvo je prispelo 71 rešitev križanke št. 10. Tričlansko komisijo so sestavljale: Ingrid Grizonič, Marinka Milavec in Majda Vlačič. Nagrajenci prejmejo izdelke DROGE (po lastnem okusu) in so naslednji: 1. nagrado - v vrednosti 5.000 SIT prejme - KOCJANČIČ RADO, Gradišče pri Kozini; 2. nagrado - v vrednosti 3.000 SIT prejme MARKOVIČ STOJANKA, Ankaran; 3. nagrado - v vrednosti 1.000 SIT pa POSAVAC TANJA, Portorož. Nagrajencem čestitamo, za nagrade pa pokličite sodelavko v marketingu, prijazno gospo Marijo Mekš na tel. 066/648 040 (PC Argo, vzorčno skladišče), ki bo oblikovala paket po vaši želji. Rešitve objavljene križanke pošljite do petka 10. decembra 1999, na naslov: Droga Portorož, Marketing, Obala 27.

Reševalce naprošamo, da na kuverto pripišejo "Za nagradno križanko št. 11".